

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pvgna Spiritvalis

Scupoli, Lorenzo

[S.l.], 1599

VD16 S 5184

Pvgna Spiritualis Siue De perfectione vitæ Christianæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49116](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49116)

PVGNA SPI-
RITVALIS.

Sive

De perfectione vitæ Chri-
stianæ.

C A P. I.

*Quibus in rebus perfectio Christi-
ana consistat: & de quatuor
ad eam obtinendam ne-
cessarijs.*

Dilecte in Christo *vsus p-*
fili: si tibi curæ ac *fectio-*
cordi est, sublimita- *nis.*
tē Christianæ pfectionis asse-

A qui

qui: ac cum Domino Deo tuo
vniri, unusque cū eo spiritus
effici: (quo sanè nec vtilius, ne-
que præstantius, diuiniusque
ab homine quicquam fieri ex-
cogitarique potest:) scire te an-
te omnia oportet, quibus in
rebus perfecta spiritualis vita
consistat.

*Falsa
persua-
siones
de Per-
fectio-
ne vite
Christi-
ana.*

Sunt enim nonnulli, qui
horum consideratione debita
neglecta, arbitrantur perfe-
ctionem hanc potissimum cō-
sistere in austeritate vitæ, h. e.
carnis castigationibus, vsu ci-
liciorum, ieiunijs, vigilijs, ho-
rumque similibus asperis ex-
citijs afflictionibusque cor-
poris.

Alij

Alij verò, præsertim fœminæ, leuiter sibi persuadent, se in Perfectione ista spirituali plurimùm profecisse, si multas quotidie preces recitent, Missas plures audiant, frequenter confiteantur, Sacramque Communionem accipiant.

Sunt & alij non pauci, & inter hos etiam quidam Religiosi, qui Perfectionem hanc arbitrantur consistere in attēta ac deuota celebratiōe diuinorum officiorum, in regularis silentij custodia, vita solitaria, reformata regulari disciplina, & cæteris actionibus omnibus ritè ordinatis: & ali-

us quidem in illo, alius in alio istiusmodi pio exteriori exercitio eam constituit.

Enimvero longè aliter se res habet. Tametsi enim exercitia illa exteriora pia, multū ad istam spiritualement Perfectiōnem iuuent; Non est tamen ea tota in istorum obseruatione constituta. Hoc autē iuuāt ea exercitia, ut iisdem se occupans, facilius obtineat gratiam Spiritus sancti, ad superandā fragilitatem carnis suæ. Sed & muniunt hominem, armaturamque ei præstant aduersus insidias atque incutus communis infestissimique hostis nostri.

*Vsus
corpore-
ralium
exerci-
tiorum*

nostri. Ac tandem etiam profunt ad multa pietatis opera facilius, feliciusque præstanda; præsertim tyronibus seu Novitijs in hac spirituali palæstra.

Quin etiam iam exercitatis & confirmatis in illa spirituali palæstra, afferunt fructus spiritus multiplices: ita tamen ut ipsi corp^o suum propterea duntaxat affligant, quòd Deum creatorem suum quandoque etiam offendat: & ut illud ad seruitium DEI adsuefaciant. Similiter hi exercitari silent, atque in solitudine viuunt; ut omnem peccandi occasionem deuitent, & absq; mundi hui^o

6 CAP. I. Pugnae

impedimentis tranquillius, feliciusque vacare possint meditationibus caelestibus. Ad haec deuoti & attenti sunt in diuinis officijs, exercent se frequenter in operibus charitatis, in precibus, & frequenti sacra Communione; non aliam ob causam, quam ob honorem ac gloriam diuinæ Maiestatis, & ut per sanctam charitatem Domino Deo sui vniri valeant.

*Abusus
exerci-
tiorum
corpo-
ralium*

Qui verò in istiusmodi exterioribus exercitijs quiescunt, in ijsque suum finem constituunt; saepe labuntur in graua pericula salutis suae: non quidem propter ipsa exercitia exteriori-

teriora (quæ suaptæ natura bona sunt & plurimorum Sãctorum exemplis commendata:) sed quod duntaxat attenti sint ad ista exteriora exercitia; hominem autem suum Interiorẽ sinant naturalibus suis affectibus indulgere, & diaboli laqueis innecti. Nam vbi malignus ille hostis eos videt in talibus exercitijs à recta via aberrare; non solùm finit eos in iisdem quietè, ac cum iucunditate quadam pergere: sed & habenas eis laxat; vt videantur sibi iamiam velut in delictis Paradisi (quas pro vana sua persuasione leuiter imaginan-

8 CAP. I. Pugna

tur ac fingunt) obambulare, Deumque in seipsis loquētem audire. Vnde & in meditationibus suis tantam quandoque suauitatem, iucunditatemque experiuntur, vt se putent à Mūdo, omnibusque creaturis se- iunctos, & velut extra se in tertium vique cœlum raptos.

*Vt de-
prehen-
datur
quorū-
dam in-
eptā p-
suasio
Perfe-
ctionis.* Sed quā grauitē hi om-
nes semet decipiant, quāque
longē à vera Perfectione ab-
errent; ex reliqua ipsorum vi-
ta haud difficulter potest iudi-
cari. Sunt enim vt plurimum
homines singulares, curiosi,
& in vitam, moresque aliorū
oculati cēsores, contraq; eo-
run-

rundem facta. murmurantes
Et cum ipsis aliquid errati ob-
ijcitur: vel à solitis suis exer-
citijs (quæ ex arida potissimum
consuetudine factitant) non-
nihil impediuntur: aut ordi-
naria eis Cõmunio negatur;
confestim videris eos iracun-
dia incensos, inquietos, de-
sperabundos.

Quod si etiam Deus eis nõ-
nunquam immittat infirmita-
tem aut tribulationem quam-
piam: vt aut eorum probet pa-
tientiã, aut propriæ ipsos fra-
gilitatis admoneat: (quæ sunt
omnium aduersitatum causæ
præcipuæ:) mox deprehen-

A 5 dere

10 *CAP. I. Pugnae*

dere licebit, quàm falsò in suis exercitijs corporalibus nitantur fundamento, quàm turbentur animo, quantàque in eis lateat superbia. Nesciunt enim, aut non volunt suam voluntatem, in omnis generis, euentis, prosperis pariter & aduersis, promptè resignare, nec seipsum sub potenti manu Dei humiliare: nedum ut ad ipsius exemplum, se omnibus etiam creaturis humiliter subijciant.

Inimici sunt nostri Sed nec inimicos suos ut veros amicos, & diuinæ bonitatis instrumenta, cooperatoresq; salutis ac veræ reformationis,

tionis, mortificationisque ip- *amicò*
forum: amare, colereque vo- *optimi,*
lunt. Quod sanè evidens indi-
ciū est, grauiissimi in quo ver-
santur periculi. Corrupti n.
sunt oculi mentis ipsorum, vt
videntes opera sua exteriora
(etiāsi bona) mox nescio quos
perfectionis gradus sibi arro-
gent: indèque in superbiam
lapsi, alios temerè iudicent at-
que despiciant.

Hi profectò valdè difficul-
ter corrigi possunt: nisi Deus
eorum corda fortiter feriat,
mentisque tenebras lumine
suæ claritatis dispellat; vt la-
queos quibus innexi conspi-

cientes, effugiū quærere possint. Verè namque dictum est: facilius converti posse magnū peccatorem manifestum, quā simulatum iustum, qui pallio virtutum latentem iniquitatē cælat.

*Qua in
re con-
sistat
vera p-
fectio.*

Vides ergo, dilecte fili, satis manifestè: Perfectionem spiritualement in prædictis operibus ac persuasionibus nullatenus consistere. Scias autem in nulla re alia eam positā, quàm in vera cognitione ineffabilis bonitatis diuinæ: & in nostræ vilitatis, miseræ, nullitatis, affectuumque nostrorum naturalium ad omnem malitiam

pro-

procliuium, vera agnitione:
Itemque in vero odio nostrarum personarum, & contra in vero amore DEI: tandemque in nostræ propriæ voluntatis absoluta abnegatione, eiusdemque in diuini voluntatem resignatione. Scilicet ut homo se totum, nõ solum omnipotenti Deo, sed & propter ipsum, omni etiam creaturæ subijciat: & hoc nullam aliam ob causam, quàm ut faciat quod placitum est coram Deo; cuius Maiestati ut ab omnibus purè seruiatur, omnifque honor, laus & gloria tribuatur, longè dignissimū est.

Hæc

Abne- Hæc est abnegatio illa, quã
gatio Saluator noster Christus sæpi-
sui ipsi us inculcauit. Hæc est illa vera
us. obedientia, ad quam Dei fili-
Matth. us, verbo & exemplo, suos fi-
 10. deles seruos inuitat ac dirigit.
Luc. 14 Hæc est desiderabilis Crux,
 10. 12. quam fideles serui humeris su-
 Phil. 2. is imponere, & sic Christum
 Ioan. 13 Dominum suum sequi debêt.
 & 15. Hæc illa dilectio, quam Do-
 & 1. minus noster toti mundo, dis-
 Ioan. 2. cipulisque suis vt amicis & fi-
 lijs; tam frequenter, & præ-
 cipuè post nouissimam Cœnã,
 pedumque lotionem, seriò
 demandauit.

Itaque dilecte fili, si subli-
mita-

mitatem Perfectionis Christianæ volueris assequi; vim tibi facias oportet: & studeas te ipsum in omnibus affectibus tuis, tam leuioribus, quàm grauioribus, semper vincere, animumque tuum ad hanc pugnam diligenter instruere atque armare. Etenim corona huius certaminis nulli datur, nisi legitimè ac strenuè certauerit.

Sicut enim inter omnia certamina Christianæ vitæ, hoc (de quo agimus) omnium maximum ac difficilimum est: ita & victoria ex eo reportata gloriosior, Deoque gratior: tan-
tope-

Mortificationi affectuum studendum.

2. Tim. 2.

toperè, ut si inordinatos tuos affectus, etiam leuissimos, superaueris, cōculcaueris, mortificaueris, excideris; multò gratius obsequium Deo præstiturus sis, quàm si vltro te ipsum vsque ad sanguinem flagelles, vel more antiquorum arctissimè ieiunes, aut multa infidelium vel peccatorū milia, ad fidem Christi, pœnitentiãque conuertas.

Tametsi enim Domin⁹ Deus noster, conuersionem animarum plus amat, quàm propriæ voluntatis tuæ in leuioribus rebus abrenuntiationem; nihilominus hoc te solùm ac
præ-

præcipuè velle agerè que oportet, quod ipse abs te vult fieri.

Dixit autem omnibus: Si quis *Mar. 8.*
vult me sequi, deneger se met-
ipsum: & tollat Crucem suam,
& sequatur me. Absque du-
bio enim plus Deo placebis, si
te ipsum in mortificatione tu-
orum affectuū seridè occupes;
quàm si cū inordinato aliquo
affectu, etiam ingentia, ac quã
ta fieri possunt negotia, præ-
stes.

Intelligis ergo, dilecte fili,
quibus in reb. Perfectio Chri- *Quatu*
stiana consistat: & quod ad e- *or gene*
andem obtinendam te in cō *ra ar-*
tinua ac graui pugna semper *morū,*
vi-

ad spi- victorem esse oporteat. Ita-
ritualē que ut tanquam strenuus mi-
pugnā. les Christianus istud feliciter
 consequaris, quatuor genera
 spiritualium armorū tibi sunt
 necessaria. Scilicet 1. Diffi-
 dentia de teipso.

2. Confidentia in Deo.

3. Iugis exercitatio.

4. Deuota oratio. De qui-
 bus armis, auxiliante Deo, de-
 inceps ordine, breuiterque
 trademus.

CAPVT II.

De Diffidentia sui ipsius.

Diffi-

Diffidentiam hanc tui ipsi-
us, tribus salutaribus me-
dijs tibi comparare poteris:
quorum primum, vt agnoscas
verè, intimèque consideres
extremam vilitatem ac miseri-
am tuam: simulque apud te
certò statuas, nihil prorsus te
boni ex teipso facere vnquam
posse. Etenim homo ad faciē-
dum opus bonum ac merito-
rium apud Deum ex seipso, nō
aliter impeditus est, atq; grā-
dis lapis ad motum sursum. Et
eandem prope inclinationem
habet homo ad malum, quam
grandis lapis deorsum ad ter-
ram.

*Media
eam cō
parādi
teria.*

*Homi-
nis vili-
tatis.*

Al-

2. Alterum medium est, vt
Orati- hanc tui Diffidentiam, quo-
one o- niam solius Dei donum est, hu-
pus. milibus & ardentibus preci-
 bus ab ipso efflagites. Sed pri-
 us apud te statuas veréque a-
 gnoscas oportet, te eadē pror-
 fus destitutum esse, nec vnquā
 per te ipsum eam posse acqui-
 rere; vt sic totus nudus, fide
 constanti ad Deum accedas:
 beneque speres ipsum Orati-
 onem tuam benignè exaudi-
 turum, & quam optas tui ipsi-
 us Diffidentiam, copiosè lar-
Sustinē giturum. Oportet tamen Ora-
sia ne- tionem hanc de die in diem fi-
cessa- eri ardentiolem: atque in ea-
ria. dem

dem perseverando æquanimi-
ter expectare, donec diuinæ
prouidentia placitum sit, istā
tibi tui ipsius Diffidentia gra-
tiam clementer tribuere. Hoc
si feceris, nihil dubites, eam
te aliquando consequaturū.

Tertium mediū, vt si quā- 3.
doque lapsus fueris in pecca- *Vt à la*
tum, protinus mentis tuæ o- *psibus*
culos, ad iam dictam, Vili- *resur-*
tatem, miseriam, & ad fa- *gendū.*
ciendum bonum impotenti-
am tuam convertas. Nisi enim
eam intimè in te agnoscas, sin-
cerèque confitearis, nunquā
à lapsibus securus eris.

Quicumq; n. se cum incre-
ata

ata

ata veritate vniri desiderat, hu-
ic sui ipsius vera intimaque co-
Super- gnitio omninò est necessaria.
bi faci- Deus quippe homines super-
lè, & bos ac præsumptuosos finit
cur la- quandoque in graue aliquod
bütur. peccatum incidere; vt ad pro-
priam vilitatem, fragilitatem-
que suã agnoscendam eos fle-
at ac deprimat. Et quantò
cuiusque superbia maior mi-
norúe fuerit, tantò grauius e-
tiam aut leuius eum Deus labi
permittit: vsq; adeò, vt si nul-
la in homine superbia (sicut in
Deipara Virgine MARIA) ef-
fet, nunquã eum Deus in pec-
catum labi permetteret.

Pro-

Propterea mox ubi in peccatum aliquod lapsus fueris, festina cogitationibus tuis ad humilem agnitionem tui ipsius, & ardentibus precibus incessanter Domino Deo tuo supplica, ut verum tuæ menti lumen infundat, ad agnoscendam infirmitatem, miseriamque tuam: sic te deinceps à grauioribus lapsibus benignè seruare atq; defendere dignabitur.

CAPVT III.

De Confidentia in Deo solo.

Est

*Diffidē
tia sui-
ipſius
ſola nō
ſufficit* **E**st quidem in hac pugna
spirituali, Diffidentia sui-
ipſius vehementer necessaria,
& longè vtiliſſima, vt dictum
est: nihilominus ſi ea ſola in-
ſtructi in aciem ingreſſi fueri-
mus; mox aut victi ſuccumbe-
mus, aut turpi fuga elabendū
erit. Quamobrem ſuſcepta
tui ipſius diffidentia, mox ad
Dominum Deum tuū confu-
gias, & pia cōfidentia ipſi ſup-
plicans, benignum auxilium
ab eo patienter expecta. Qua
in re etiā tria te ſeruare oportet.

1. Primò namque auxilium
Vt pa- tale ab ipſius Domini tui ſum-
ma

ma maiestate, humilibus ar-
dentibusque precibus instan-
ter petendum est.

*retur
confidē
tia in
Deo.*

1. Deinde frequenter oculos
mentis tuæ ad ipsum conuer-
tens, intimè contemplaberis
eius omnipotentiam, infini-
tamq; Sapientiam: ut cui nec
impossibile quicquam sit, ne-
que graue: Cuius bonitas im-
mensa ac interminabilis, quæ
ineffabili desiderio semper pa-
rata ac prõpta sit, cuncta no-
bis copiosè largiendi, quæ ad
spiritualem vitam, atque ad
victoriam ab hostibus repor-
tandam, sint necessaria & vti-
lia.

B

Quo-

Quomodo enim fiet, ut di-
uinus ille ac optimus Pastor,
qui post perditam ouem, to-
tos triginta tres annos & am-
plius, anxietate maxima cu-
currit: eamque magnis, mul-
tisque clamoribus vsq; ad rau-
cedinem, ad se reuocauit: I-
temque per salebrosam ac spi-
nosam viam ita quaesuit, ut
sanguinem etiam suum pro-
pterea fundere, vitamque amit-
tere debuerit: quomodo fiet,
inquam, ut is benignissimus
Pastor, suos misericordes ocu-
los, ab oue illa perditam iam ad
ipsum clamante, Pastoremque
suum anxie quaerente, auertat?

au-

auresue suas benignas ad eius
clamorem obturet. Quomo-
do, quaeso, promissionis suae *LUC. 15.*
obliuisci poterit, vt eam iam
non suscipiat in humeros su-
os, festumque exultationis cu
Angelis suis in caelis, super ea
reducta non celebret?

Aut quis vnquam credat,
Dominum Deum nostrum, q
magno desiderio cupit habi- *PRO. 8.*
tare in cordibus nostris, in ijs- *2. CO. 6*
que nobiscum conuiuari: & ad *APOC. 3.*
distribuendos suos caelestes
Thesauros, ianuam cordis no-
stri continuè pulsar: eum velle
aures suas occludere, suumq;
accessum negare, tunc cum
B 1 homo

homo iam cor suum ipsi aperit, ipsumque ad conuiuandū in eo, humilimè ac enixissimè inuitat?

Meditatio SS. Script. Tertiò ad acquirendā Cōfidentiam in Deo solo, requiritur frequens meditatio veritatis sacrarum Scripturarum: quæ multis in locis manifestissimè nobis testantur, quòd confidentes in Domino Deo nostro, nunquam confusi sint.

*Pf. 24.
Rom. 5.
Etc.*

Est præterea adhuc modus alius, quo & sui ipsius diffidentiam, & in solo Deo confidentiam homo potest acquirere: Scilicet, vt in omnibus operibus tuis, priusquam aliquod inci-

In principio

incipias, te ipsum cogitationi- *cuiusq̄*
bus tuis ad considerationem *operis*
tum fragilitatis tuæ, tum om- *q̄d spe-*
nipotentiaë bonitatisque Dei *ctādū.*
conuertas: dein operari inci-
pias.

Hunc ordinem nisi in ope-
ribus tuis diligenter observa-
ueris, sæpe deprehēdes te de-
ceptum, cū putares te cum
magna in Deum confidentia
opus suscepisse. Quia præsum-
ptio atque superbia tanto pe-
re adhærent ac infixæ sunt ho-
mini, vt in tota vita sua ab ijs-
dem vix expurgari valeat. Sic
ergo actiones tuas ordinabis,
vt consideratio fragilitatis, vi-

B 3 lita-

litatisque tuæ, simul & diuinæ
Omnipotentia ad te iunandū
promptissima, opus ipsum an
tecedat.

Præterea attende sedulò ne
te ipsum decipias: sæpe enim
tibi videbitur, te diffidentiam
tui ipsius & confidentiam in
Deo iam assecutum esse: cùm
tamen adhuc longè aliter affe-
ctus sis. Quod ex tui animi
motibus, si quandoque labar-
is, facile cognosces. Nam si
lapsus, in te tristitiã ac Inquie-
tudinem excitet, atque de p-
gressu bonorum operum te ve-
lut desperare faciat: evidens
signum est, te in teipso solo, &
non

*Vnde
depre-
henda-
tur de-
fectus
Confi-
dentia
in Deo.*

non in Deo confidere. Et
quantò hæc in teipso confidē-
tia ac desperatio maior, minor
ue fuerit: hoc quoque maior,
minorue in te erit tua de tei-
pso diffidentia, & in Deo solo
confidentia.

E contrario, si veram de te-
ipso diffidentiam, & in Deo
solo confidentiam in te habu-
eris: non magnopere mirabe-
ris lapsus tuos, non multum
propterea tristaberis, neque
anxius eris: quoniam agnoscis
illos ex tua fragilitate contigif-
se: proptereaque non minu-
ent in te confidentiam in De-
um solum. Irasceris quoque

B 4. tibi

*Vera
diffidē-
tia &
confidē-
tia in
dicia*

32 CAP. III. Pugna

tibi propter eisdē lapsus corde contrito, nō ob aliam causam, quā quōd Dominum Deum tuum offendisti. Hæc agens, diffidentiam de teipso magis ac magis in te excitabis, & confidentiam in Deum simul augebis: vnde paulatim in te accēdetur vehemens zelus, obtinendi in suscepta spiritali pugna victoriam, omnesque hostes tuos vsque ad internecionem persequendi.

¶ Quod equidem vellē quosdam homines spirituales diligēter attēdere: q̄ cū aliquādo in defectus incidunt: valdē impatientes redduntur: Idque poti-

potius vt ab anxia ista inquietudine liberentur, quàm ob causas alias pias ac rectas. Ideòque nec quiescunt, donec ad Patrem suum spiritualem seu Confessarium veniant, vt suæ anxietatis quodpiam solatium accipiant: cùm tamen ad eum ideo solùm deberent accedere, vt à commissis peccatis per absolutionem expurgarentur: & per sacræ Communionis sumptionem, spirituale quoddam robur contra hostes suos acquirerent.

B s

CA

CAPVT III.

DE EXERCITATIONE:
 Et primùm de INTELLECTV:
 quomodo ab Ignorantia &
 Curiositate custodi-
 endus sit.

Tertiū
 genus
 armorum
 spirit.

IVuant quidem multum in
 pugna spirituali, diffiden-
 tia sui ipsius, & in Deo solo
 Confidentia: vt hactenus o-
 stendimus: at sola non valent
 ad obtinendam victoriam,
 neque ad firmam hominis à
 lapsibus custodiam. Idcirco
 præter ista duo, ad pugnā hanc
 etiam

etiam necessaria est EXERCITATIO, quam superius tertium genus armorum spiritualium statuimus.

Exercitatio autem hæc potissimum consistit in recto ac pio usu Intellectû, & Voluntatis hominis Et primum quidem Intellectus sedulo custodiendus est à malis duobus, Ignorantia, & Curiositate. Ab Ignorantia, quòd Intellectum oporteat esse purum ac lucidum, ut cognoscamus quæ nobis ad superandas passiones affectusque nostros sint necessaria.

Exercitatio in quibus consistat.

Lumen autem quo Intellectus ad ista cognoscenda illu-

Lumen intellectus.

B:
V:
in
n-
lo
o-
nt
n,
à
co
nc
am

*Etus vt
querē-
dam.*

stratur, duobus medijs acquiratur. Prius ac præcipuum est Oratio: vt intimis suspirijs inuoces ac ores Spiritum sanctū, pro infusione luminis huius in animam tuam. Posterius est quotidiana exercitatio, vt omnes res, actiones atque negotia tua accuratè, profunde que consideres: non solūm secundūm exteriorem aspectū, sed potius in seipsis verè ac intimè. Nam si in hac consideratione te aliquandiu sedulò exercueris, facilè deinceps intelliges quæ res & actiones bonæ aut malæ sint: quæ item verè bonæ, & quæ exterius dun-

ta-

taxat appareant esse bonæ. Et hæc quidem posteriores, multa ac splendida bona foris promittunt, sed nihil re ipsa præstant, nec ullam menti nostræ quietem afferunt.

Quamobrem, dilecte fili, attende diligenter ad ea quæ tibi iam sum dicturus: multum enim te ad feliciter pugnandum iuuabunt. Itaque ut naturam ac proprietates rerum omnium quæ nobis quotidie occurrunt, rectè intelligas, fac sedulo ut voluntatem tuam puram ac liberam serues ab omni motu, affectu ac amore, qui nõ diriguntur aut in Deum ipsummet,

*Omnia
prius
cogno-
scenda
quam
deside-
rentur.*

B 7 aut

aut in media quæ adducunt ad
eum.

Nam ut intellectus bonum
à malo rectè queat discernere,
necesse est ut faciat priusquam
Voluntas aliquod eorum eli-
gat vel reprobet. Tunc enim
adhuc purus est, ut haud ob-
scure possit cognoscere quid
bonum verè sit, quidue malū.
Posteaquam autem Voluntas
in rem aut opus quodpiam cō-
sentit: mox impeditur Intel-
lectus, ut istud verè cognosce-
re non possit. Volūtatis quip-
pe consensus interueniens, rē
aut opus istud vsque ad eò in-
uoluit atque obscurat: ut In-
tel-

Spiritualis.

32

tellectui longè melior atque
splèndidior foris appareat, quã
reuera sit. Et si eam sic volun-
tati repræsèntat, fit vt maiori
desiderio eam prosequatur at-
que perquirat, siue in seipsa
verè bona, seu mala fuerit.

Et quanto voluntatis desi-
rium aut amor ardentior est,
tantò crassius Intellectum ob-
nubilat: Is deinde sic decept^o,
voluntatem ad eandem rem
magis amandam inuitat. Vn-
de accidit vt hæ duæ præcipuè
Potentiæ in hominis Anima,
tantopere decipiãtur ac sedu-
cantur, vt subinde ex his tene-
bris

bris

40. CAP. IIII. Pugna

bris, in alias, & ex hoc errore
in grauiorem dilabantur.

Proinde diligenter caueas,
ne rem aut opus quodpiam
appetas amesque nisi prius ad-
hibitis Intellectus examine, &
Oratione ad Deum pro gratia
illuminationis, ad istud verè
cognoscendum, sitne bonum
an malum. Atque hoc non so-
lùm in exterioribus rebus, o-
peribusque faciendum, sed &
in pijs ac sanctis. Ac licet hæ
posteriores in seipsis bonæ sit;
potest tamen contingere, vt
propter circumstantias tem-
poris, loci, multitudinis, aut
obedientiæ, tibi bonæ non
sint.

sint. Vnde sæpe factum, vt
multi suorum laudabilium pi.
orumque laborum, graue pas-
si sint naufragium.

Posthæc, fili mi, Intellectū
tuum diligenter continebis à
Curiositate: ne quid hauriat,
quod te ab obtinenda in hoc
prælio victoria impediat. Cu-
riosa enim disquisitio rerum
terrenarum, quæ tibi necessa-
riæ non sunt, Venenum est a-
nimæ, etiamsi quãdoque per-
missum sit eas scire. Contineas
ergo Intellectum tuum qua-
tenus poteris, & coneris eum
reddere insipientem. Nouita-
tes, Mutationes in mundo
ma-

*Curio-
sitas vi-
tanda.*

ma-

42 CAP. IIII. Pugna

magnas aut exiguas; si te nihil attinent, animo exclude. Et quoties ea audire aut spectare oportet, semper in Voluntate ijdem contradicito. Quinetiam in cognoscendis rebus cœlestibus, humilem te semper ac sobrium exhibe: neque aliud quicquam scire desideres, quàm Christum tuum crucifixum, eiusque vitam & mortem.

*Que
sciēda.*

Reliqua autem omnia abs te repelle: sic facies Domino Deo tuo obsequium gratissimum: quoniam ipse inter amicos optimos numerat eos qui nolunt scire plura, quàm
quæ

quæ eis necessaria sunt ad diligendam ipsius immensam bonitatem, & seipso odio habēdos. Quoniam in omnium aliarum rerum notitia inquirenda, latet proprius amor, & quædam pernicioſa superbia.

Si ergo te ab his diligenter custodieris, multas hostium tuorum insidias effugies. Et enim malignus ille spiritus attendens constantem voluntatem eorum, qui ad Spiritualem perfectionem contedunt ita ut nō possit eos in aliquod peccatum abducere: callidè struit in itinere insidias Intellectui ipsorum, ut paulatim in ipsum pari-

*Vt dicitur
bolus
decipi-
at do-
ctos,*

pari-

44 CAP. IIII. *Pugna*

pariter & voluntatem obtineat imperium: Scilicet his qui docti sunt, ingenioque pollēt; suggerit sublimes atque subtiles cogitationes, vt se iā putēt cum Deo vnitos esse: atque sic obliuiscantur sui ipsorum, nihilque cogitent de emundatione conscientiarum, de propriæ voluntatis resignatione, & sui ipsius cognitione. Et hinc incidunt in laqueos superbiæ, fabricantque sibi in Intellectu suo quodpiam velut Idolum propriæ sapientiæ, in cuius consideratione tantopere se suis cogitationibus inuoluunt, vt aliorum consilijs se

se nullatenus indigere iudicent.

Huiusmodi sanè homines in graui versantur periculo, difficulterque curari possunt: quòd superbia Intellectûs periculosior multò sit quàm voluntatis. Nam qui sola voluntate superbit, is non omittit obedire quandoque: quia aliorum Iudicia præfert suo, æstimatque meliora. Qui autè superbit Intellectu, atque apud se statuit, suam sententiã meliorem esse sententijs cæterorum, quis eum emendare poterit? Nunquam enim se submittet sententiæ aliorum, dùm

dùm

46 CAP. IIII. Pugna
dum putat se rectius sapere il-
lis.

*Docti
erran-
tes dif-
ficul-
ter e-
mendā-
tur.*

Quippe si Intellectus (qui
animæ oculus est, quo super-
biam in ea latentem, videre
debet atque corrigere) ipse-
met cæcus, omnique super-
bia plenus sit: quis eum vn-
quam emendare poterit? Si
lumen ipsum tenebræ sunt,
iplaque regula curua est; in-
telligis facile quid inde sequa-
tur, & quis eorum finis futu-
rus sit. Tempestiuè ergo te
huic Superbiæ oppone antea-
quam occupet intima tua: &
noli Intellectui tuo habenas
laxare, sed subijce eum consi-
lijs,

lis, iudicijque aliorum: & fi-
as apud te ipsum stultus pro-
pter amorem Dei: sic eris sa-
pientior ipso sapientissimo re-
ge Salomone: implebisque il-
lud cōsiliū Apostoli: Si quis
videtur inter vos sapiens esse
in hoc seculo, stultus fiat vt sit
sapiens. Sapiētia enim huius
mundi, stultitia est apud De-
um.

I. Cor.
3.

C A P. V.

*De Voluntate: de e^o fine in quem
omnes actiones nostras debe-
mus dirigere.*

Di-

Omnia ad beneplacitum & honorem Dei referenda. Natura nostra p-nicies.

Dilecte fili, si optas vnus cum Deo fieri spiritus, nō sufficit pia promptaque volūtas quodlibet bonum faciēdi: nisi à D E O excitatus atque adiutus, totum quod agis, etiam ad beneplacitum honorē. que ipsius retuleris. Qua in re nobis multū certandum est cum Natura nostra, quæ in omnibus actionibus, omissio-nibusque nostris; proprium suum commodum aut complacentiam quærit; præsertim in bonis spiritualibus. In his enim vel maximè seipsam gestit quærere.

Vnde si ei quodpiam bonū,
ad

ad Dei beneplacitum accom-
modatum proponitur; prom-
ptè quidem illud agendum sus-
cipit: at non propterea quòd
placeat Deo; aut ab ipso pro-
ueniat: sed quia nouit utilita-
tes ac commoda, quæ contin-
gant homini facienti volunta-
tem Dei.

Quamobrem vt ex hoc di-
aboli laqueo te extrices, eum-
que deinceps, tanquam per-
niciosum impedimentum in
via perfectionis, sedulò caue-
as: atque paulatim adsuescas
omnia agere aut omittere,
quòd Deus sic iubeat: eaque
sola intentione, facias, vt ipsi
placeas: (Hæc enim duo in o-

*Duo in
omni a
ctione
spectā-
da.*

C omni-

mnibus cogitationibus, verbis, & actionibus nostris initium, medium & finem obtinere debent:) Idcirco ad ea, quæ tibi iam dicturus sum diligenter attende.

Ante- Si occurrit tibi quidpiam
pus de- faciendum, quod divinæ vo-
liberã- luntati congruit: non antea
dum voluntatis tuæ consensum ad
quid illud faciendum adhibebis,
facien- quàm Intellectum tuum in De-
dum, um intenderis, indeque mani-
festè cognoscas, esse Dei vo-
luntatem vt illud facias: & esse quoque voluntatem ipsius, vt id facias duntaxat propter ipsius honorem ac beneplacitum. Quodque voluntas
tua.

tua à diuina voluntate eò moueatur, vt istud opus hac intē-
tione & causa sola facias, quòd
ipse Deus sic velit, propter ho-
norem ac gloriam suæ sanctif-
simæ Maieſtatis.

Similiter si quid per volun-
tatem tuam vis omittere aut
repellere tanquam inconue-
niens diuinæ voluntati, non
statues illud apud te donec o-
culum Intellectûs tui (ut mo-
do declaratum est) in Dei vo-
luntatem direxeris. Deinde
obserua te ipsum diligenter ne
decipiaris: quoniam videberis
tibi sæpe hoc, illud ùe agere
aut omittere propter volunta-

C 2 tem

tem ac beneplacitum Dei: cum aliud in te lateat. Natura enim nostra adeò occultè seipsam, in nostris studijs & actionibus quærit: ut quæ putas tibi ob solius Dei amorem placere aut displicere; in iisdem potius tuam utilitatem solùm spectes.

In principio itaque omnium actionum tuarum exclude ac repelle abs te quatenus poteris, omnem intentionē, cui aliquid priuatæ utilitatis admixtum est: nec agere aut omittere quicquam incipias, donec interius in animo tuo cognoscas, solam Dei voluntatem ac beneplacitum te
mo-

mouere & impellere, vt opus istud aggrediaris atque perficias.

Si autem otij ac temporis tantum habere non possis, ut ante vnumquodque opus faciendum, huiusmodi intentionem, causasque mouentes in te excites ac ponderes: cura saltem vt quando per diem dabitur occasio, huiusmodi intentionem in te suscites: scilicet, quòd in omni actione & omissione tua, solius Dei beneplacitum, honoremq; spectare velis ac quærere. In negotijs autem quæ aliquam temporis moram postulant, Intē-

*Inten-
tio cu-
iusmo-
di ha-
benda
in om-
ni acti-
one.*

C 3 tio

tio ista omninò & expressè ante principium eorum debet animo concipi.

Quinetiam in negotijs quę aliquandiu durant, isthęc intentio à principio vsque ad finem aliquoties iteranda est: ne post initium, alia fortasse intentio in animum tuum tacitè irrepat: vtq; sic effugias occultas fraudes Naturę tuę, quę nimium prona est ad quęrendum commoda sua: aded, vt tametsi bona, puraque intentione opus cœperis; ipsa tamen in operis medio istam tuam intentionem bonam inuertat, & seipsam: id est, pro
ho-

honore Dei, suam quærat vtilitatem ac honorem.

Omnis ergo Dei seruus, qui in hac difficili pugna non egerit vigilas excubias, sæpe op^o bonum incipiet, cum intentione implendi voluntatem Dei, iuxta ipsius diuinissimæ Maiestatis beneplacitum. Sed postea, priusquã animaduertat, opus istud ipsi tantopere propter seipsum placere incipit; vt voluntatis gloriæ ac honoris Dei prorsus obliuiscatur. Sensim quoque à proprijs oblectationibus, commodis, honoribus (quæ ex isto opere percipit aut expectat) vsque

*Deceptio ca-
uenda.*

aded conturbatur, fascinator, abstrahitur; vt si Deus ipsum aut per infirmitatem, aut per homines, aut modo quocunque alio ab istis priuatis commodis impediatur, protinus vehementer conturbetur, tristetur, inquietus reddatur: valdeque difficulter seipsum reuocare possit, vt redeat ad primam Intentionem suam, faciendi quod Deus iussit pro ipsius solius honore ac gloria.

Quã quid est Intentionem valde sollicitè custodies in omnib.

Intētio actionib. & omissionibus tuis.
quod Vix n. credas quantum roboris,
libet virtutis ac meriti ea afferat.

rat. Nam minima quoque & *opus*
quantumlibet vilia opera, hac *cōmen-*
intentione (vt placeant DEO *dat.*
propter honorē nominis sui)
ab homine facta; plus apud
Deum valent atq; merentur,
quàm maxima quæque opera
sine hac intentione præstira.
Ita iussit Apostolus: Siue ergo *I. Cor.*
manducatis, siue bibitis, aut *10.*
aliud quid facitis: omnia in
gloriam Dei facite. Et alibi:
Omne quodcunque facitis in *Col. 3.*
verbo aut in opere, omnia in
nomine Domini Iesu Christi:
gratias agentes Deo & Patri
per ipsam. Huiusmodi fuit et-
iam intentio Prophetæ ac Re-

Pf. 72.

C 5 gis

gis David, cùm diceret: Quid mihi est in cœlo? & à te quid volui super terram.

CAPVT VI.

*De duplici voluntate in homine:
& earum continua inter
se pugna.*

Volun- **S**cire oportet te, dilecte fi-
tas ra- li, duas in nobis esse volun-
tiona- tates: alteram Rationis, quæ
lis. & rationalis, & superior vo-
Sensua- luntas dicta est: alteram Sen-
litas. sualitatis, quæ dicitur sensua-
lis ac inferior voluntas: Item-
que Sensualitas, Appetitus,
Con-

Concupiscentia, Caro, Passio, & alia his similia.

Est quidem utraq; hæc voluntas hominis & in homine: *Sola voluntas*
 sed cum ob solam facultatem *luntas*
 Rationis homines dicamur ac *rationalis*
 simus; nunquam aliquid voluisse *hominis*
 (ut ut Sensualitas illud velit ac appetat) dici, haberique *non com-*
 debemus; donec superior voluntas nostra, quæ cum Ratione *medat,*
 coniuncta est, in istud consentiat, ac pariter velit. *aut re-*
um fa-
cit.

Ex hac varietate oritur universa nostra spiritualis pugna. *Pugna*
 Nam cum superior voluntas nostra ac Ratio, media sit inter voluntatem Dei, quæ su- *Christiane*
causa.

C 6 pra

id
id

fi

ne:

fi-
n-
uæ
o-
n-
a-
n-
is,
n-

pra eam est, & Sensualitatem,
quæ sub ea est, ipsamque inde-
finēter ad malum tentat ac al-
licit: Idcirco ytraque & Dei
voluntas, & Sensualitas no-
stra, contendunt voluntatem
nostram ad suas partes pertra-
here; & nunc quidem illa, nūc
hæc eam sibi subijcere & obe-
diētem reddere molitur. Hæc
pugnam nobis manifestavit S.
Paulus Apostolus, cum dice-
Gal. 5. ret: Caro enim concupiscit
aduersus Spiritum, Spiritus
autem aduersus carnem. Hæc
enim sibi inuicem aduersan-
tur: vt non quæ vultis, illa fa-
ciatis. Et alibi. Condelector
enim

enim legi Dei secundum inte- *Rom. 7*
riorem hominem: Video au-
tem aliam legem in membris
meis, repugnantem legi men-
tis meæ & captiuantem me in
lege peccati, quæ est in mem-
bris meis.

Nihilominus omnibus ho-
minibus, qui aut virtutibus ve- *Pugna*
rè sunt præditi, aut è contra- *hac ali*
rio in peccatis suis perseuerāt; *quibus*
pugna ista haud difficilis acci- *facilis.*
dit. Qui enim virtutibus sunt
præditi, hi postquam Dei vo-
luntatem intelligunt, mox ei-
dem consentiunt, obmurmu-
rantemque Sensualitatem cõ-
pescunt. Impij autem contrà,

62 CAP. VI. Pugna

Sensualitatis suæ appetitum sequuntur, & contradicentem voluntatem Dei non audiunt. Sed illis, qui hactenus quidem peccatis fuerunt dediti, nunc autem ea deserere, atq; à mūdi & carnis suæ delitijs, (ut deinceps in amore ac cultu Dei & Domini nostri Iesu Christi, vitam piè transigere queant) semet proponunt segregare: pugna hæc satis difficilis accidit.

Pugna hæc quibus difficilis.

Quoniam interior inspiratio ac pulsus, quem ipsorum Ratio supernè à volūtate Dei suscipit: & graues contraditiones seu motus aduersantes, vel

vel tentationes, quas infernè
à sua Sensualitate debet tole-
rare; vtrinque tam potentes
sunt, vt Ratio inde in graues
redigatur angustias: merito-
que cū Apostolo clamare pos-
sit: Infelix ego homo, quis
me liberabit de corpore mor-
tis huius?

Rom 7.

Nemo autem se feliciter
pugnare arbitretur, Deoque
dignè seruire; nisi probè in-
structus ac paratissimus sit ad
æquanimiter tolerandos oñes
dolores, quos ob derelictas
priors suas voluptates transi-
torias, perniciosasque (cum
quibus iam rationalis volun-
tas

*Quis le-
gitimè
certet.*

tas

Et hinc deprehenditur quidam valdè periculosus, nec minus perniciosus dolus, quem perpauca animaduertūt. Multos enim videre liceat, qui dū vitam spirituales inchoant; *Vnde spiritus* initio actiones suscipiant, quę *alus vi-* ipsis præ alijs gratę sunt: cū *ta in-* potius hęc vitam inchoare *choano* deberent à notitia naturalium affectuum ac desideriorum Sensualitatis suę: primumq; contra ista certamen subire ac persequi, donec Rationis imperio ea penitus, quatenus in hac quidem vita fieri potest, subiecissent.

CA-

CAPVT VII.

De pugna contra affectus Sensualitatis: deque Interiori exercitatione Voluntatis ad comparandas virtutes.

Quotiescunque ab appetitu Sensualitatis tuæ te sentis tentari, confestim animum tuum vertas ad Deum, qui te sic excitat: quantumque vales repugna. Ut autem in hac pugna contra Sensualitatem tuam victor euadas, hoc ferè modo contra eandem te instrues. Videlicet mox ubi tentatio à Sensu.

sualitate exurgit, fortiter eam
repelles, ne superior volun-
tas seu Ratio, in eam consen-
tiat,

Deinde cum aliquam talē
tentationem sic superaueris
atque reieceris, denuò eandē
in te suscites, & pari feruore vt
antea eam repellas. Idemq; fac
iterum, iterumque; vt toties
maiori zelo eandem abomi-
neris, repellas, atque conte-
mnas. Et hunc conflictum sus-
cipies cum omnibus tentatio-
nibus, affectibusque inordi-
natis Sensualitatis tuæ, præter-
quam cum carnalibus: de qui-
b⁹ dicemus inferius suo loco.

Po-

desistes, donec hostem in te
senseris deuictum, ac tibi iam
in captiuitatem traditum.

Sciendum tamen est. hostē *Dolus*
nostrum, cū nos huiusmodi *diaboli*
passionibus ac desiderijs con- *pesti-*
stanter viderit rebellare, per- *mus.*
fida calliditate ab iisdem sug-
gerendis nonnunquam desis-
tere: Quodque amplius est,
si eas quandoque in nobis su-
scitet, mox iterum supprime-
re: ne si frequentius Rationis
beneficio contra easdem dimi-
cauerimus, istas nobis Virtu-
tes comparemus, quæ huius-
modi passionib⁹ sunt contra-
riæ.

Quam-

Pugna, Quamobrem cautum te es-
etiam se oportet, ne occasio acqui-
cessan- rendi virtutes in te negligatur.
rebo- Si ergo cum hoste inducias sta-
ste, in- tuisti, & iam apud te metipsum
staurā- quietus es; reuoca tibi ipsi in
da. memoriam tentationes iam
 superatas & exclusas: simulq;
 & cogitationes malas quas an-
 te illud tempus habuisti, in te
 instaura, atque erga easdem
 sic te geras ac si consentire, ijs-
 que victoriam velut concede-
 re velles: simulque diligenter
 attendas, quænam argumen-
 ta, quasue rationes hostis ma-
 lignus tibi suggerat, ad quod
 malum te instiget, & quomo-
 do

do eius pravis suggestionibus apud te cogites morem gerere. Cumque inter hæc senseris cordis motus in te ascendere & augeri: cogitationesque malas iam prope tibi dominari: aded vt & Ratio ipsa quasi consensisse videatur: tunc pedem mox retrahere, & magna vi suscita in te cogitationes bonas, istis malis contrarias, & quicquid hæ tibi mali suggererunt, audacter pernega. Et huiusmodi conflictum utrarumque cogitationum, toties, tamque diu in te renoues, donec sentias te iam totum teipsum vicisse.

Sed

72. CAP. VII. Pugna

Sed præterea sciendum, etiam si hostes nostros fortiter pugnando; quod pium, iustumque est; superauerimus: nondum tamen nos ab eis securos esse, donec odio perfecto eos oderimus. Quod odium contra eosdem ut in nobis excitetur, crescat, perficiatur; oportet eos id est, nostros prauos affectus, iterum iterumque in nobis suscitare, & ad certamē prouocare; ut subinde cum maiori indignatione ac tædio spiritus eos repellamus; & abominemur, donec verum ac constans odium erga eosdem in nobis experiamur. Vt

Vt verò animam tuam etiã *vt viro*
 ornare possis virtutibus, non *tutis*
 sufficit te cum prædictis exer- *acqui-*
 citationibus spiritualibus pu- *renda.*
 gnare contra passiones, affe-
 ctusque malos: sed oportet te
 quosdam etiam affectus bo-
 nos & exercitia virtutum, ijs-
 dem passionibus contrariarũ,
 suscipere, in ijsque sedulò, frè-
 quenterque occupari. Hoc
 ferè modo. Si quis tibi causam
 dedit Impatientiæ: non sat e-
 rit, impatientiæ motus, iuxta
 præcedentem doctrinam su-
 perare ac repellere: sed opta-
 re quoque debes ac petere, vt
 ab eadem persona, quæ tibi

D mo-

molestiam intulit, denuò eodemque modo sæpius turberis; quinetiam teipsum compelles, vt molestiam istam gratam habeas: propositumque concipies huiusmodi molestias plures, ac grauiores deinceps sustinendi. Quodque his amplius est, etiam coges te, vt cum ea persona, quæ tibi molestiam, è qua ad impatientiam concitatus es, intulit: amanter, suauiterque loquaris, eique in omnibus gratificandi, inseruiendique promptitudinem deferas.

Ac licet huiusmodi exercitationes tibi valde difficiles fuerint,

erint, tamq; frigidè abs te præ-
 stari videas; vt ipsemet depre-
 hēdas, eas cōtra voluntatē tu-
 am à te fieri; nullatenus tamen
 eas intermittes. *Quamquam*
 enim difficiles tibi sint, conser-
 uant te tamen fortem & auda-
 cem in prælio, viamque parāt
 ad victoriam.

Præterea attende tibi dili-
 genter, vt non solūm contra
 graues ac yehementes tenta-
 tiones, contraque manifesta
 scelera sic pugnes: sed & con-
 tra quaslibet leuissimas, mini-
 masque inordinatas passiones
 ac motus. Hi enim istis gra-
 uioribus fores aperiunt, vi-

*Vtili-
 tas ha-
 rum ex
 ercita-
 tionū.*

*Etiā
 leuibꝫ
 tenta-
 tionib.
 resistē-
 dum.*

amque sternunt, vt nos incautos inuadant, & ad pessima quæque vitia sollicitent. Contingit enim his, qui leuioribus motibus seu tentationibus ad vitia, negligentius resistunt; vt postea frequenter & ex improviso ipsos inuadant multo grauiores tētationes; & impetuosius quidem quàm vnquam antea.

Tandem quoque tibi pugnandum est contra affectus & desideria rerum licitarum, honestarumque, quas scis tibi non esse necessarias. Inde enim & exercitator redderis in palæstra hac spirituali, & gra-

gratum Deo præstabis obsequium.

Dilecte fili, apertè tibi nūc dico, si iuxta præscriptos modos teipsum in hac spirituali pugna exercitaueris, futurum breui, ut adiuuante gratia Dei, totus spiritualis efficiaris. Reliquas verò exercitationes, etiam si tibi laudabiles videantur, tantaque cum suauitate ac dulcedine mentis abs te fiant, ut iam putes te cū crucifixo tuo Domino Iesu Christo familiariter velut colloqui: velim tamen tibi persuadeas, nunquā istas delectationes te iuuare

D 3 ad

ad consequendam perfectio-
nem Spiritus.

Nam sicut vitia in nobis in-
de originem trahunt, quòd
superior voluntas, seu Ratio
nostra, inferioribus affectib⁹
Sensualitatis morem gerit at-
que indulget: Ita è contrario
generantur in nobis Christia-
ne virtutes, si voluntatè nostrà
sepius diuinæ voluntati sub-
mittimus, eique morem ge-
rimus ac obtemperamus.

Et sicut voluntas nostra nō
potest bona, Deo que placens
esse, (quantumcunque bonas
ac sublimes inspirationes à
Deo accipiat, & ab eius vo-
lun-

luntate ac gratia ad faciendum bonum impellatur,) nisi eisdem Dei operationibus in se consentiat: ita & eadem voluntas nostra nunquam potest dici mala & aliena à Deo (quantumcunque grauitè ac diu à Sensualitate tentetur, turberetur, impellatur) nisi eidem consenserit.

C A P. VIII.

Quid faciat, cui videbitur superior voluntas sua seu Ratio, ab inferiori voluntate seu Sensualitate, iam deuicta, eidemque omninò subiecta.

D 4

Di-

*Cōtra
torpo-
rem.*

Dilecte fili, si tibi nonnunquam videatur voluntas tua superior seu Ratio, in pugna contra Sensualitatem tuam nihil efficere; quod nullū efficacem motum contra prauos affectus in te deprehēdas; noli turbari, sed viriliter persiste, & constanter pugnare necesses. Nam quamdiu Ratio tua se à consentu in istiusmodi affectus Sēfualitatis tuæ cohibet; tamdiu tu hostibus superior es in prælio, meliora quæ eis obtines.

*Non tē
tari, nō
est p-* Non enim tibi necessarium est, ut omnes affectus ac motus Sensualitatis in te, Ratio-
nis

nis tuæ imperio mox acquiescant: nec in hoc nostra consistit victoria, ut nullos prauos motus Sensualitatis in nobis sentiamus. Sufficit autem quod Ratio ac voluntas nostra (quatenus cumque Sensualitas inordinatis motibus suis in nobis, sæuiat) semper possit facere & omittere, tractare, velle ac desiderare quodcunque, quando, quomodo, quoties, & ex causis quibuscumque voluerit. Quinimò nec diabolus ipse, neque Mundus totus voluntatem hanc nostram unquam cogere possunt.

Et licet nonnunquam eue-

D s niat,

fectio
nis in
dicium

*Quo-
modo
repen-
tinis ac
vehe-
mentib.
tenta-
tionib.
obuian-
dum.*

niat vt hostes tui ex impro-
uiso, & cum tanto impetu ac vi-
olentia in te irruant, adeò vt
Ratio tua tempus non habe-
at, cogitationes ac exercitia
pia, quæ istis violentis motib⁹
repugnarent, in se ipsa susci-
tare: tantùm tunc vttere lin-
gua tua, & dic: Non, non cre-
do tibi, Nolo te, Non con-
sentiam tibi in hoc in æternũ.
Sic, inquam, te tunc geras, si-
cut q̄ ab hostib. suis exteriori-
bus ex improviso obruitur. Is
enim cùm se capulo gladij tu-
eri non potest, resilit aliquan-
tulum vt locum & tempus ha-
beat, gladium suum euaginã-
di,

di, & hostem cuspide petēdi.
Resilias ergo & tu, vt habeas
tempus agnoscendi vilitatem
tuam; videlicet quòd ex teipso
nullatenus possis superare: si-
mulque & spem atque fiduci-
am omnem collocandi in De-
um, qui potest omnia. Atque
tunc validum ictum hosti in-
flige, dicens: Domine adiuua
me. O De^o me^o succurre, suc-
curre misero mihi. O Iesu. O
MARIA, dignissima mater
Dei, fer opē periclitanti. Et si
quid temporis habeas reliquū
poteris voluntatem tuam ne
vincatur, Intellectu tuo non-
nihil iuuare: considerando ea

D 6 me-

84 CAP. VIII. Pugne

media. quibus ipsa volūtas tua
contra hostes suos corrobora-
rari possit.

*Remed-
ium
impa-
tientie.*

Vt si quandoque contingat
te propter aliquam tribulati-
onem, graui Impatientia affi-
ci, adeò vt voluntas tua eam
ferre aut dissimulare neque ve-
lit, neque possit: confestim
suscipias sequentes cogitatio-
nes. Primùm, num aduersita-
tem hanc commerueris: & si
inuenis te eam commeruisse,
aut causam ei dedisse; proti-
nus quiescas animo, nec por-
rò turberis: quoniam æquum,
ac iustum est, vt vulnus, q̄ tu-
is

is ipse manibus tibi inflixisti,
patienter sustineas.

Si autem intelligis te aduer-
sitati huic causam nō dedisse,
tunc conuerter oculos mentis
tuæ ad alia peccata tua, ob quæ
tu teipsum hactenus non vt
debueras, afflixisti. Inde colli-
ges: quòd benignus ac miseri-
cors Deus, tibi vel pœnam æ-
ternam, quam in inferno, vel
temporariam, quam in Purga-
torio sustinere deberes; in hâc
paternam ac mitem castigati-
onem commutauerit. Pro-
ptereaque æquissimum esse,
vt non solùm placida mente
sustineas, sed & pro tanto be-

86 CAP. VIII. Pugna

neficio eidē gratias agas. Tertio, si tibi videbitur, te pro leuibus peccatis satis magnam duramque pœnitentiam egisse: (quod tamen nunquam apud te statues:) iterum cogita, neminem in regnum cœlorum posse intrare, nisi per angustam portam abnegationis sui ipsius, & patientiæ in varijs tribulationibus. Nam & Christus Dei filius, saluator noster, omnesque Sancti Dei per hanc solam viam ingressi sunt in Cœlestem illam patriam.

Luc. 13.

Act. 14.

Heb. 12

I. Pe. 2.

et 5.

Quarto, etiamsi posses per aliam viam intrare in regnum

cœ-

cœlorū, tamen Charitatis iure ac debito, istud nequaquam optare debes. Nam si filius Dei, ex amore tui, & propter patientiæ exemplum, per spinas & crucem ingressus est in gloriam suam: nonne & te ex amore in ipsum, per tribulationes multas illò contendere dignum est?

Quintò apud te statues, inter omnes meditationes, quantumcunque pias, in quibus te exerceri oportet, ut voluntatem tuam in his, alijsque euentis ac necessitatib. tuis, quam optimè confortes; hanc præcipuam ferè esse, si cogites
quan-

88 CAP. VIII. Pugnae

quantum gaudium atque lætiti-
am capiat Deus, quàm ce-
lebre festum agat, quàm largo
te prosequatur amore: si te vi-
deat nomine suo tam strenuè
pugnare. Non potest enim ipsi
quicquam gratius abs te fieri,
quàm si prava in te desideria
morrifices ac eradices, & è cõ-
trariò virtutum studia secteris:
idque propterea, quia scias
ipsius hanc esse voluntatem
ac beneplacitum.

Itaque, iuxta iam traditam
doctrinam, para tibi tanquam
strenuo militi, qui propter
Deum iam ingressus es præli-
um; cor virile ac constans: vt
ali-

aliquid magni obsequij, tanquam insignis heros, Domino Deo tuo præstare possis.

CAPVT IX.

De occasione pugnae non fugienda.

Dilecte fili, omnibus tibi à me hæctenus propositis medijs ad consequendas virtutes, addo tanquam memoriale quodpiam: ne occasiones pugnae tibi occurrentes, metuas atque declines. Nam si virtutem quampiam (exempli loco, Patientiam) consequi

vo-

volueris : non expedit tibi , vt
te segregeſ à personis : vel eas
res (vt verba , opera , cogita-
tiones repellas aut fugias ,) q̄
te ad impatientiam commo-
nent. Non fugias , inquam ,
sed potius optes , quæras , a-
mes conuersationem ac socie-
tatem eorum , qui tibi molestias
afferunt. Et quotiescunque
tibi cum eis conuersandum
est , præpara te , tuamque vo-
luntatem serua instructam at-
que paratam quaslibet tribu-
lationes atque molestias , quæ
ab eisdem tibi afferri pote-
runt , patienter suscipiendi ,
sustinendique.

Hoc

Hoc ni feceris, nunquam
affuefies ad consequendam
Patientiæ virtutem. Similiter
si te alicuius operis tæduerit,
d durumq; nimis videatur: (pro-
pterea q; vel persona præcipi-
ens tibi displiceat: vel quòd o-
pus ex sese molestum sit: vel
quòd per illud ab opere alio,
quod faceres libentius, impe-
diaris) nullatenus tamen op^o
istud intermitteres, sed præ cæ-
teris omnibus exequeris, eti-
amsi te plurimum conturbet
atque diuexet. Tametsi etiam
eius intermissio te denuò qui-
etum, placidumque reddat;
nequaquam tamen ab eo faci-
endo

endo desistes. Sic enim magis magisque instructus fies ad assequendam virtutem Patientiæ. Illa enim quies quam tibi sic optas, non esset recta ac vera, quòd non proficisceretur à corde puro, & ab omni inordinata passione incontaminato.

*Cogitationib.
malis
quate-
nus re-
sisten-
dum.*

Idem te moneo ac doceo de cogitationibus, animam tuam quandoque turbantibus ac contristantibus. Videlicet, ne eas vnquam à te in totum repellas, sed vt gratos hospites sedulo custodias: Cumque à cæteris negotijs otium nactus fueris, eas reuoces in animam

animum tuum, & mox per voluntatis imperium iterum repellas. Qua exercitatione hoc consequeris, ut omnes deinceps aduersitates, placido animo suscipere, sustinereque possis. Qui te autem, fili mi, docet aliter; is te potius fugere iubet in tribulationibus, quod à te pugnando quaeritur: illam nempe virtutem, quam tu tibi ex victoria de hostibus exoptas.

Cæterum tyroni seu nouitio in hac spirituali palæstra, certamen hoc cum prauis cogitationibus cautè subeundum est. Proinde aliquando quidem pugnabit cum ijs; aliquando

94 CAP. IX. Pugna

verò assumet alias: quatenus scilicet has aut illas sibi plus, minusve intelligit prodesse ad acquirendas virtutes. Et nunquam eiusmodi molestas cogitationes prorsus dereliquet, aut fugiet; vt nihil inde turbationis, molestiæque in se sentiat.

Non fugienda tentationes omnes.

Etiam si enim per fugam eorum, impatientiæ occasionem præcidat; nullam tamen in corde suo firmitudinem inde nanciscitur aduersus Impatienciæ motus insurgentes. Quo fit, vt alias à satellitibus Impatienciæ impetitus ac territus, facile succumbat; quòd sibi de armis

armis ad præliandum aduersus
eodẽm, non satis antea dispe-
xit: id est, animum suum non
imbuit cogitationibus, consi-
lijisque seruandæ in omnibus
aduersitatibus patientiæ. Et
hec quidem pugna non solum
contra impatientiam, sed cõ-
tra quælibet vitia utiliter su-
scipitur, præterquam contra
carnalia, quæ aut fugienda ci-
tò aut explodenda, vt inferi-
us trademus.

CAPVT X.

*De pugna aduersus subitas tenta-
tiones, passionesq̃.*

Di-

Dilecte fili, si necdum assuetus es, subitas aduersitates atque molestias, placido vultu animoque suscipere; hoc ferè modo te eò assuefacere poteris. Nempe si eas Intellectu tuo diligenter consideraueris, voluntateque desideres experiri: semperq; eas instructus atque paratus expectes.

Ut occurren- dum sit bixis tē- rationi bus. Modus autem aduersitates istiusmodi per Intellectum cōsiderandi, hic ferè est. Attende diligenter statum, vocati- onemque tuam, locum quo- que & personas, vbi & cum quibus te quotidie oportet con-

conuersari: sic cognosces facile quæ tibi euenire possint, & quomodo animum tuum aduersus ea corroborare debeas; ne inordinatè turbetur atque succumbat. Et si fortasse contingat alia tibi euenire quàm putabas; nihilominus proderit tibi ista animi tui corroboratio, etiam ad illa æquanimiter perferenda; quòd te iam ad Patientiæ virtutem aliquatenus instruxeris.

Audi & aliam te in hoc certamine muniendi rationem. Si videris vel audieris te contemni, aut molestia, aduersitateque aliqua affici; confe-

E stim

stim etiam inuitus mentē tuā
eleues in Deum, eiusque im-
mensam bonitatem, dilectio-
nemque erga te consideres: sic
intelliges, ipsum esse præci-
pua[m] causam huius turbatio-
nis, angustia[rum]que tuarum: eamque
propterea tibi immittere, vt
doceat te eam propter amorē
sui patienter sustinere, faciat-
que te sibi magis magisque ap-
propinquare, perfectiusque
vniri.

Posteaquam autem sic co-
gnoueris, esse diuinæ Maje-
statis beneplacitum, vt cala-
mitatem istam placidè perfe-
ras: tunc conuerte cogitatio-
nem.

nem tuam ad teipsum, incipi-
asque te arguere, dicens ani-
mæ tuæ: Eheu, cur hanc abs te
crucem abijcere contendis,
quam tibi non hic aut alius in-
imicus homo; sed dilectissi-
mus, optimusque Pater tuus
imposuit? His dictis, verte a-
nimum ad præsentem crucem
seu calamitatem tuam, & cum
S. Andrea Apostolo eam sa-
luta, lauda, amplexare, & quã-
ta potes alacritate & gaudio
in te suscipe.

Quòd si etiam passiones ac
motus tam vehementes in te
exurgant, vt non sinant te mē-
tem ad Deum eleuare, sed &

E 2 vul-

vulnerauerint te, & iam non-
 nihil superauerint: nihilomi-
 nus perseueres tu in proposi-
 to tuo, ac si nullatenus super-
 atus esses. Sic fiet, vt accepta
 vulnera, tibi deinceps sint
 loco armorum, quibus te in-
 struas ad recuperandum quod
 aliâs perdideras, & ad fortiter
 resistendum passionibus iam
 dictis & alijs omnibus.

Aliud Proderit tibi quoque in hac
remedi pugna contra impatientiam
um cō in subitis aduersitatibus, si p-
tra sub sonas cum quibus te oportet
itas tē- conuersari, non æstimas apud
tatio- te pro hominibus vulgaribus:
nes. sed imagineris tibi eos tanquã

San-

Sanctos è cœlo missos: Illos
verò qui tibi præ ceteris aduer-
santur, tanquam optimos Pa-
tronos tuos: aded, vt quicquid
de eis senseris, & boni, mali-
que feceris; id apud te habeas
tanquam in optimos Patronos
tuos factum. Ac tandem oïa
quæ tibi ab istis inferuntur, nõ
aliter æstimes, quàm si tibi à
Sãctis in cœlis illata esset. Per
hãc enim exercitationem fre-
quentabis in te memoriam Sã-
ctorum, ita vt paulatim tibi vi-
dearis eosdem quasi coràm a-
spicere.

Insuperque hac exercitati-
one assuesces, omnia aduersa

E ; tam

tam placidè suscipiendi; vt nemo te per ea ad iracundiam prouocare possit: quoniã & prauisa, & accepta erunt tibi omnia. Et si quid graue iussus fueris facere; facies quàm promptissimè.

*Causa
tentationū
repellenda.*

Denique inter alia remedia aduersus subitas ac inexpectatas turbationes, facile præcipuum est, vt remoueas abs te causas, è quibus istiusmodi tentationes existunt. Vt si animaduertis, te ob amorem alicuius rei facile commoueri animo, si ab ea consequenda impediaris; cura vt amorem hunc erga rem istam animo tuo excludas.

das. Si autem turbatio, vexatioque tua, non ab ipsa re, sed à persona, quæ eã tibi infert, aut procurat, exoritur; eadem persona tibi que tantopere iniuriosa est, vt etiam minima quæque ab ipsa profecta, te conturbent; tunc remedium erit optimum, vt te ipsum, seu voluntatem tuam ad deamandũ eam compellas: quod & fiet quàm expeditissimè, si personam istam habeas tanquã pro optimo Patrono in cœlis: & omnia quæ fecerit tibi, ita suscipias atque si tibi euenirent (vt dictum est) à Patrono optimo. Huc sanè pertinet, quod

E 4

Chri-

Mat. 5. Christus Dominus ac Saluator noster iussit: Diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos, & orate pro persecuentibus & calumniatibus vos: ut sitis filij Patris vestri, qui in caelis est. Rursus. Beati estis cum maledixerint vobis, & persecuti vos fuerint, & dixerint omne malum aduersum vos mentientes propter me: Gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in caelis.

CAPVT XI.

De

De pugna contra carnem nostram,
eiusque prava desideria.

CONTRA hoc genus vitiorū,
dilecte fili, nouo quodam
& priori contrario modo tibi
pugnandum est. Sunt autem *Quid*
præcipuè ac singulariter tria *hic spe*
hîc spectanda. Primùm ea, *standū*
quæ has tentationes antece-
dunt. Deinde ipsæmet cum
insurgunt. Tertio ea quæ so-
pitis ijs obseruare oportet.

Antequam ergo huiusmo-
di carnales tentationes in te
exurgant, nunquam cum eis
pugnam suscipies: Causas ta-
men è quibus oriri solent, di-
ligenter vitabis & excindes.

*Occasi-
ones vi-
tandæ.*

De E s Id.

Idcirco omnem conuersationem, quæ cum aliqua occasione ad has tētationes cōiūcta est, fugias quantum poteris, tametsi tibi videatur leuissima. Non aspicias huiusmodi homines aut res alias lepidè, non salutabis eos amāter, neque manus eorum comprimēs: sed si quæ tibi cum aliqua tali persona tractāda sunt; ea grauitè, festinanterq; perages: nec diutius cum ea conuersaberis, quàm sola ac nuda necessitas postulat.

Posthæc etiam vitabis otium: semperq; teipsum cautè obseruabis, ne quid cogites
aut

aut facias, quod statum tuum
dedecet. Tertiò obediens eris
tuo Superiori in omnibus, ne
vnquam ei contradicas, sed
facias quæcunq; iusserit. Quar
tò nunquam temere iudicabis
proximum tuum de hoc vitio:
& licet eius peccatum adeò
manifestum sit; vt abs te non
possit excusari; tamen condo
lebis ei, omnemque iracundi
am & contemptum aduersum
eum cohibebis: eiusque la
plum in tuam potius vtilitatē
conuertes: videlicet teipsum
humiliando, contemnendo,
ac sub terram vsq; deprimen
do: & præ timore cōtremiscēs,

Rō. 14.

Deum ardentissimè ora pro
Gal. 6. custodia, ne & tu similiter tē-
 teris atque labaris.

Si enim tu alios iudicaueris
 contempserisque, Deus te pu-
 niet magno tuo malo: videli-
 cet permittendo, vt & tu in
 istud vitium prolabaris: inde-
 que discas tuam superbiam a-
 gnoscere, ac te humiliare: in-
 deque cures superbiam istam
 in te suppressere, & excidere.
 Nam si superbus sis & non la-
 baris, nō leuiter de salute tua
 dubitandum est.

Securi- Quintò ac vltimò attendas
tas ca- diligenter, si aliquando per
uenda. sensibilem gratiam in te, spiri-
 tua-

tualem aliquā consolationem
quæ fueris, obrinuerisq; ; ne in
ea tibi placeas: ne uē te inde
meliorē iudices: nec putes te
inimicos tuos deinceps non
superaturos; sed semp sollicit^o
esto & time. Beatus n. homo,
q̄ semper est pavid^o. Et q̄ se ex
istimat stare, videat ne cadat.

Pro. 28.

I. Cor.

10.

Alterum quod in hac pu-
gna contra carnalia vitia spe-
ctandum diximus, est diligens
observatio insurgentium ten-
tationum. Si ergo eas in te
senseris, confestim attende
quānam ex causa proueniant:
num ab rebus exterioribus, an
ab interioribus. In exteriori-

*Vt oc-
curren-
dum
carnal-
ibus tē-
tationi-
bus in-
surge-
tibus.*

E 7 bus

110 CAP. VI. Pugna

bus numerantur conuersatio, colloquia, lectiones & studia, quæ ad huiusmodi tentationes irritant. Contra quæ omnia non est præsentius, vtiliusque remedium quàm eorum intermissio ac fuga. Cum his enim tentationibus non est suscipiendum prælium, sed longè fugiendæ sunt, ne mentem contaminent.

Interiores causæ existunt vel à corpore nostro, quòd nimis viuidum ac validum sit: vel à turpibus cogitationibus; quæ nūc à prauis moribus nostris, neglectaque sensuum custodia.

stodia; nunc à diabolo in nobis excitantur.

Causas quas corpus nostrū *Vt cor-*
 præbet ad carnis vitia, præci *pus no-*
 dere oportet Ieiunijs, cilicijs, *strum*
 vigilijs, castigationibus, alijsq; *regen-*
 medijs alperioribus; quatenus *dum.*
 unicuique sua Ratio dicat, aut
 Superioris autoritas mandat
 vel indulget.

Contra cogitationes autē *Vt pel-*
 turpes non sunt media vtilio- *lende*
 ra, quàm Oratio sancta, me- *mala*
 ditationes piæ, labores atque *cogita-*
 negotiorum tractatio, quæ *tiones.*
 statum tuum deceant. Medi-
 tationes autem tuas nolim te
 instituere de ijs rebus, quas
 ple

De Meditationibus non aptis.

plerique in suis spiritualibus libris præscribunt volentibus hæc vitia superare & excidere: nimirum vt initiò consideres carnalium vitiorum turpitudinem atque libidinem, quæ nunquam queat exatiari. Deinde grandẽ ignominiam atq; pericula, quæ cum ijsdem cõiuncta sunt. Tandem amissionem famæ, bonorum temporalium, fauoris ac benignitatis: Itemque diuinæ gratiæ in præfenti, & beatitudinis æternæ in vita futura.

Tametsi enim huiusmodi meditationes bonæ sint, non conferunt tamen ad horum vitio;

tiorum tentationes superan-
das. Nam cum omnium iudi-
cio, optimum statuatur cōtra
hæc vitia remedium, Fuga: id-
circo fugere oportet quicquid
vllam præbet turpibus cogi-
tationibus occasionem. At in
istis, quas dixi, meditationi-
bus, vt vt Intellectus se fati-
get pro his vitijs detestandis,
tamen cogitationes de ijsdem
interea infigit memoriæ; vt
vehementer timendum sit ne
labatur in aliquam earundem
del. ctationem.

Quamobrem insurgentib. *Qua*
tentationibus horum vitorū, *medita*
assume tibi potius meditatio- *tiones*
nes

114 CAP. XI. *Pugna*

nes de passione ac morte Domini nostri Iesu Christi. Et si tentationes ex te in his etiam meditationibus, contra voluntatem tuam infestent atq; perturbent: aut quomocunq; te contra easdem armaueris; nihilominus semper nouam tibi molestiam, deceptionemque intendent; (quod tibi pariter vt alijs facile poterit evenire;) nequaquam tamen pusillanimis eris, aut susceptas tuas bonas meditationes intermitteres: neque etiam cum istis te turbantibus cogitationibus vilo modo contendas: sed constanter pergas in medita.

115 **CAP. XI. Pugna**

ditionibus tuis, & volitan-
tes istas cogitationes turpes,
quasi ad te nihil pertineant,
relinquas atque exhibiles.

Et hoc quidem vnicum, o-
ptimumque remedium est, im-
puras istiusmodi cogitationes
superandi, quantumcumque
indefinenter te diuexent ac
obruant. Et caue ne vnquam
cum illis disputes an consen-
seris in eas, nec ne: quoniam
latet in hac quidam diabolicus
dolus, qui sub hac specie boni
cupit te illaqueare & inuol-
uere. Quod aliàs, vbi fueris
quietior, & hæ tentationes te
molestare cessauerint, cogno-
scere

scere poteris facile à patre tuo spirituali. Cogitationes tamé istiusmodi tuas non intermites tuo Confessario expressè confiteri: nec te eius pudeat. Nam ad hostes nostros superandos, valde necessaria nobis est humilitas.

*Oratio
vt faciēda.* Quod attinet sanctam Orationem; quæ pariter medium quoddam est contra hæc vitia carnalia, & alia; scire te oportet, fili mi, eleuationem mentis in Deum, esse utilissimam, semperque faciendam cum proposito orandi Deum pro victoria contra hos tuos hostes. Caueas verò, ne tentationes
ones

ones has, mentis tuæ cogitationibus coram Deo explices, quasi ostensurus ipsi quæ sit tērationum tuarum malitia & iniuria. Nam ex earum commemoratione, facilis in delectationem de ijsdem lapsus est.

De utilitate sacræ lectionis, *Vtilitas exteriorū laborū.*
studiorum, & quorumcumq; honestorum laborum contra hæc vitia; non est quod te prolixè admoneam. *Nilus in sent.*
Assiduè ait quidā, Psalmis incumbas: *D. Hieron. ad Rust.*
Deus enim nominatus, dæmones expellit. Et alius. *Ad Sal*
Amara scientiam Scripturarum, & carnis vitia non amabis. *Ad Sal*
Semper in manibus tuis sit diuina

uina

uina lectio, ut omnes cogitationum sagittæ, quibus adolescentia percuti solet, huiusmodi clypeo repellantur. Rursus: Facito aliquid operis, ut te semper diabolus occupatum inueniat. Multam enim malitiam docuit otiositas. Et: cedit amor rebus, res age, tutus eris.

Ecc. 33.
Ouid.

Denique, cum tentationes carnales iam te deseruerint, nequaquam in animum induces tuum, deinceps te ab ijs fore liberum atque securum: sed continuè tui curam haberas, ne quid eorum, quæ tibi ad easdem tentationes occasionem

onem præbent, in animum tuum admittas; etiamsi tibi fortè videatur consultius cum iisdem mente pugnare, propter alicuius boni operis ac virtutis exercitium. Nam in tali persuasione latet doli corruptæ naturæ nostræ & laquei diaboli ad inuoluendum animum, & pelliciendum ad aliquam delectationem.

CAPVT XII.

De pugna contra Acediam, negligentiam, pigritiam.

Di-

Reme-
dia cō-
tra hoc
vitiū.

Dilecte fili, vt ab hoc pernicioſo vitio tutior eſſe poſſis, omnem tuam induſtriam, diligentiam, viresque impendas, vt bonis inſpirationibus locum apud te prompta voluntate concedas, omnemque terrenam conſolationem curioſitatem, & ſuperflua negotia, quæ tuo ſtatui non cōgruunt, declines.

Cumque pro eo qui in hoc Acediæ vitium laſus eſt, non inueniatur remedium præſentius, quàm operari bonum, à quo tamen ipſe, vt piger (qui moleſtiam ac fatigationem potius, quàm fructū laboris conſide-

siderat) omninò abhorreat:
Idcirco bonū istud sæpe men-
te versabit, sibi que planè per-
suadebit, vnicam mentis ele-
uationem in Deum, vnicam-
que genuflexionem, propter
nomen ipsius factam, maio-
ris valere, quàm cunctos the-
sauros totius mundi.

E contrario fatigationem
ac molestiam, cum labore cõ-
iuncta, adeò apud seipsum
occultabit, vt longè minora,
læuiorâque appareant, quàm
reuera fuerint: Vt si tibi quã-
doque vacandum sit pijs me-
ditationibus vnica hora tota;
idque tuæ pigritiæ nimis diu-

F tur-

turnum atque molestum videatur: pio dolo tuo corpori persuadeas, tantum dimidium quadrantem unius horæ te huic labori velle tribuere, moxque cessare. Quæ mora ubi transierit, iterum corpori tuo persuadeas, ut paulò diutius sustineat, tunc te cessaturum: idque toties repetas donec hora tota transierit.

*Vt cor-
pus no-
strum
labori-
bus as-
suetis
credū.* Vel in eas consilium cum corpore tuo, & interroga, nõne putet Deum de ipso tam bene meritum, ut in testimoniis gratitudinis suæ erga ipsum, tam benignissimum Dominum ac Patrem suum, qua-

quadrantē horæ laboris quip-
piam exigui hîc sustineat? De-
inde ora ipsum tuum corpus
denuò, vt in signum debiti a-
moris, erga Christum Domi-
num suum, qui pro eo in cru-
ce stetit atque pependit, aliū
quadrantem pariter sustinere
non grauetur. Pòst roga vt tã-
villum quoque sustineat in si-
gnum amoris erga gloriosissi-
mam Virginem matrem M A-
R I A M: & iterum ob amorem
erga Patronum suum. Hac ex-
ercitatione Acediam seu pi-
gritiam eius facile emenda-
bis atque excuties.

Si autem in teipso experi-

F 2 aris

atis, corpus tuum laborem huiusmodi ferre non posse; licebit tibi eundem differre in aliud tempus, donec paulatim assuefeceris corpus, ut maiori alacritate ac fervore deinceps se ad istos pios labores accommodet.

CAPVT XIII.

Quomodo Sensualitatem suam homo regere debeat.

Dilecte fili, hoc age quam attentissimè, ut Sensualitas tua, per quam diabolus ingredi solet in te, sit Ianua vera

AC

ac patens, per quam ad te ve-
 niat Deus tuus. Et quando tibi
 cum aliqua terrena creatura
 quidpiam negotij est, noli ei
 dem corde adhærescere, sed
 leua oculū mentis tuæ ad De-
 um tuum, qui in creatura illa,
 tanquam in opere suo, latet
 absconditus.

*Quo-
 modo
 cū cre-
 aturis
 conuer-
 sandū.*

Deinde excita in te quoq;
 memoriā Dei, & cogita quòd
 idem ipse Deus, etiam in te sit;
 atque tunc cum ipso sic loqui
 incipias. O clementissime,
 sempiternæque Deus meus,
 nōne tu mihi semper præsens
 ades, & penitius quàm ego
 mihi met ipsi præsens sum? &

*Deus
 contē-
 plan-
 dus in
 creatu-
 ris &
 laudā-
 dus.*

F 3 ego

ego nō confundor tā obliuiosus & ingratus tibi esse, vt tui nunquam meminerim: neque te, cheu, diligam & colam vt debeo.

Aliās quoque eleua Intellectum tuum, & contemplare summam, incomprehensibilemque perfectionem Dei, & lætare in bonis, diuitijs, beatitudine ipsius abundantius, quàm si tua solius essent omnia. Exulta quoque gaudio maiori quòd ipse sit Deus incomprehensibilis, cuius Maiestatem peruestigare nequeas, quàm si eandem comprehendere, intelligereque posses. Porro

Porro si in creatura aliqua
rationali obseruas quãdam
perfectionem virtutum & do-
na nonnulla, quæ ipsi à Deo
benignè donata sunt: (vt sapi-
entiam, intellectum, pietatē,
iustitiam, & similia:) non cō-
siderabis ea vt sunt in homine
hoc, sed reducito ea ad Do-
minum Deum tuum, & dic:
Deus meus, ecce hi sunt riuu-
li, qui ex te vero ac viuo, æ-
terno, increato fonte dima-
nant: hæ sunt merces inexhau-
sti maris bonitatis tuæ ineffa-
bilis.

Si autem te sentis ob pul-
chritudinem alicuius creatu-

Vt res ræ ad complacentiam allici,
pul- protinus cogitationes tuas à
chræ terrena pulchritudinis specie
consi- eleua ad pulchritudinem cœ-
deran- lestem, in eaque sola te oble-
da. cta, & dic: Deus meus, quan-
do venient dies, vt in te solo

Pf. 83. queam delectari? Quàm dile-
cta tabernacula tua Domine
virtutum: concupiscit & de-
ficit anima mea in atria Domi-
ni. Quia melior est dies vna in
atrijs tuis, super millia. Elegi
abiect^o esse in domo Dei mei,
quàm habitare in tabernacu-
lis peccatorum.

Aliud remedium pro custo-
dia ab inordinata delectatio-
ne

ne in creaturis, sit hoc. Cùm *Perica*
te lentis ab re quapiam ad cō- *lum ca*
placenciam, oblectationem *uendū*
que allici, confestim cum In- *ab re-*
tellectu tuo pōdera quàm do- *bus pul*
losè infernalis Serpens (qui *chris.*
nil aliud quærit quàm vt ani-
mam tuam aut occidat, aut sal-
tem lætaliter vulneret) sub ista
oblectatione lateat abscondi-
tus. Proinde vbi hoc depre-
henderis, audacter dicito: Ma-
ledicte Serpens, quàm callidè
hïc lates absconditus, vt me
tuo veneno inficias? Et mox
eleua mētem tuam ad Deum,
dicens: Benedicta sit bonitas
Dei mei in æternum, quæ mi-

F s hi

hi hostem hîc latentem, animæque meæ dolosè insidiantem, tam benignè detexit.

Vt ferenda sint aduersa. In rebus verò quæ Sensualitati tuæ aduersantur, doloremque afferunt, ita te ferè exercitabis. Vbi eidem tuæ Sensualitati durum quid perferendum occurrit;) vt æstus, fames, ægritudo, plagæ & similia;) eleua mentem tuam ad voluntatem illam æternā, cui ab æterno ita placuit, & à qua tunc quoque decretum fuit, vt tu hanc aut illam calamitatem, hoc tempore & tanto cū dolore paterêris, sicut nunc pateris. Idcirco ex cordis tui

iu-

iucunditate apud te ipsum hæc
dico. O sempiternæ, dile-
ctissimæq; Domine Deus me-
us, iam tua in me impletur vo-
luntas, qua tibi ab æterno pla-
cuit, vt hoc eodem tempore,
& tali modo, mensura, nu-
mero mihi eueniræt, quæ nunc
sustineo: atque id totum pro-
pter honorem ac gloriam tu-
am, & animæ meæ salutem.
Scio enim quod nunquam ea
mihi euenire permisisses; nisi
ad gloriam tuæ Maiestatis illu-
strandam, & meam salutem
plurimum conferrent.

Similes quoque cogitatio-
nes tibi facies cælo turbido,
plu-

132 CAP. XIII. Pugna

pluuio, niueo, & in quibus-
cunque alijs tristibus euentis,
quæ ab hominibus impediri
Pf. 118. non possunt. Quia iustus Do-
minus, & rectum iudicium e-
Job. 1. ius. Et Dominus dedit, Domi-
nus abstulit: sicut Domino pla-
cuit ita factum est: sit nomen
Domini benedictum.

*Quid
facien-
dum in
prospe-
ris.*

Si quid verò legis quod te
delectat, itidem cogitationes
tuas conuertas ad Dominum
Deum tuum, in eoque solo te
oblectes. Nimirum firmiter
apud te statuas, ipsum sub ijs-
dem verbis quæ legis sese oc-
cultare, tibiq; suauiter per ea
loqui.

Si-

Similiter quoties in animo tuo, cogitatus alicuius complacentiæ ac delectationis, ex quacunque re vel actione bona excitatur; protinus conuerte mentem in Deum, ipsumque summa cum humilitate ac reuerentia adora: illudque bonum ab ipso solo profectum agnoscens, toto corde Ei pro eodem gratias agas. Quia omne datum optimum, & omne donum perfectum, de sursum est, descendens à patre luminum.

146. 1.

CA-

CAPVT XIII.

*De ordine pugnandi cum hosti-
bus nostris.*

*Animæ
motus
explo-
randi.*

IN pugna spirituali contra
inordinatos affectus, &
quaslibet aduersitates, hu-
iusmodi ferè ordo seruabitur.
Primum ingredi cogitatio-
nibus tuis in archiuum animæ
tuæ, & diligenter dispice, qui-
nam affectus in ea præcipuè
dominetur, & à quibus cogi-
tationibus & motibus frequen-
tius tentetur ac molesterur.
Dein vertas te contra illum ho-
stem, qui tibi plus molestia-
rum

rum & periculorum affert, atque iam iam in te manus suas mittit, vt obruat & perdat; eique viriliter te oppone.

Similiter tempore quieto, cum à nullo hostium tentaris & affligeris, tu ipse prouoca ad certamen hostes tuos; potissimum illos qui tibi præ cæteris molesti sunt, frequentiusque te decipiunt atque turpius coram Deo confundunt.

*Quie-
to tem-
pore
pugna
susci-
tanda.*

CAPVT XV.

*Quid faciendum illi, qui ab hostibus deuictus, grauiterq;
est laesus.*

Si

SIte contingat ex imbecillitate, alijsque defectibus, adeoque & nequitia, voluntateque mala, in aliquod vitium incidere; protinus conuerte mentem tuam ad Deum: & primùm quidem tuam ipsius vilitatem ad animum reuoca, teque ipsum odio habeas. Dein te recollige, & denuò ad Deum conuersus, ardèti corde confitearis & dic: Domine Deus meus, ecce gessi me qualis sum. Quid n. à me aliud expectandum, quàm sordes, lapsus atque peccata? Doleo, De⁹ meus ex toto corde meo. Eheu fateor, quòd multò deterio-

teriora perpetrasset, graui-
usque lapsus fuisset; nisi me
manus tuæ immensæ bonita-
tis singulariter custodiissent:
pro quo etiam tibi meritò gra-
tias ago, habeoque quàm ma-
ximas. Domine Deus meus,
secundum diuitias miseration-
um tuarum ne permittas me
extra gratiam tuam viuere, aut
sanctissimam tuam Maiestatē
deinceps offendere.

Hæc ubi corde sincero ef- *Non in*
fudisti coram Deo, noli solli- *quiren*
citè cogitare, an tibi Deus pec *dum*
catum istud dimiserit, nec ne: *an De-*
quia hæc curiositas sapit fœti- *us no-*
dam animi superbiam, & gra- *bis pec*
uem

*cata di-
-nise-
-t.* uem diaboli laqueum: reddit
etiam te inquietum, & tempus
sine fructu consumit. Ergò pa-
rè te ipsum proijce in paterna
brachia clementissimi Domi-
ni Dei tui: & resume exercita-
tiones pugnae tuae, ac si nun-
quam lapsus fuisses.

*Exerci-
-tatio
-pecca-
-toris.* Et licet vno die sæpius laba-
ris, seu ab hostibus tuis plura
vulnera accipias: nullatenus
tamen desperabis; aut pusilla-
nimis eris, aut tibi metues: sed
toties repete consueta pugnae
tuae exercitia sicut fecisti in
principio; primò, secundò, ter-
tiò, quartò, & quoties opus
fuerit.

Hoc

Hoc genus exercitationis vehementer displicet diabolo, quod sciat illud magnopere placere Deo: & ob id grauius machinatur, vt nos ad illud frequentandum tepidos reddat. Tu verò contrà, hoc maiorem tibi vim facies ad illud frequentandum, quod videtur esse durius atque molestius: Ideoque nec tædebit te illud in quolibet lapsu, & amissa contra hostem victoria, aliquoties repetere. Et licet post lapsum primum, vel alterum ac tertium in te sentias grauē turbationem, confusionem, diffidentiam; tamen cōtende
ante

ante omnia vt interiore[m] ani-
mæ quietem recuperes, teque
solùm ad Dominum Deum tu-
um conuertas. Nam turbatio
animi, ex admissio peccato pro-
ueniens, non est indicium of-
fensi à te Domini Dei tui, sed
damnorum variorum, quæ tu
tibi metuis.

*Vt pec-
catori
quies
animi
querẽ-
da.* Istam autem animi tui quie-
tem sic ferè comparare pote-
ris. Facta ad Deum conuersi-
one & deprecatione peccati;
deinceps obliuiscere peccati
tui penitus: & solùm contem-
plare ineffabilem Dei tui dile-
ctionem, qua desideret sum-
mopere, vt te sibi vniat, & æ-
ter-

terna beatitudine participem reddat. Hac autem contemplatione finita, & corde tuo in pia tranquillitate constituto, iterum verte cogitationes mentis tuæ ad lapsum tuum, & facito quod in huius capituli initio docui: temporeq; confessionis peccatorum (quæ sæpius facienda est) reuolue omnes lapsus atq; defectus tuos, eosque detege ac confitere simpliciter tuo
Confessario.

CA-

CAPVT XVI.

*Quòd spiritualis homo semper de-
beat habere cor quietũ ac læ-
tum in Domino.*

Dilecte filii, vt cor tuum in
spirituali hac pugna, ab
omni angustia ac perturbatio-
ne quietum seruare possis; di-
ligenter te ipsum obserua, &
fidelem tibi constituas specu-
latorem: qui cùm aliquid q̄ te
possit turbare, molestareque
perspexerit; confestim signo
dato te præmoneat, vt ad de-
fensionem tempestiuè te ar-
mare valeas.

*Specu-
latore
opus
est.*

Et

Et si contingat (vt solet sæpe) te ex euētu improuiso gra-
uiter turbari, protinus omni-
bus negotijs alijs sepositis, cō-
tende vt denuò quietum ac læ-
tum cor tibi concilies. Quo
accepto, rectius cætera præ-
stare poteris: quia animo tur-
bato ac inquieto nihil effici-
es: & diabolus occasionem
inde sumit te grauius tentan-
di. Quoniam ipse huiusmodi
sanctâ animæ quietem seu pa-
cem vehementer metuit, tan-
quam tabernaculum Dei, in
quo ipse multa mira opera-
tur. Propterea quoque pesti-
fera sua astutia nō omittit nos
etiam sub specie boni deci-

pere. Quoniam sæpè in nobis excitat affectus ac desideria bona: sed oportet eos, ne decipiaris, ex fructibus eorum diligenter dijudicare. Nam si cor tuum inquietum reddunt, scias nihil in eis boni esse, sed diabolicam deceptionem hinc latere obsconditam.

Affecti Posteaquam autem specu-
bus et- culator tuus tibi dat signum,
iam bo adesse quendam affectum bo-
nis non num, qui cor tuum cupiat in-
cidè lo habitare; caue ut intromittas
eus dā- eum prius, quàm voluntatem
aus. tuam ab eius desiderio totam
 expoliaueris: eumq; Deo sup-
 plici oratione obtuleris, simul
 que

que coram ipso tuam ignorā-
tiam ac cæcitatem humilimè
confitearis, & attentissimè ip-
sum inuoces ac ores, vt lumē
gratiæ suæ tibi benignè imper-
tiat, ad cognoscendum & diju-
dicandum an affectus hic bo-
nus à gloriosissima sua Maie-
state, an à re aliqua terrena p-
ueniat.

Et semper esto memor sub-*Natu-*
iugationis, mortificationisq; *re no-*
tuæ propriæ Naturæ, prius *stra*
quam vllum bonum affectum *morti-*
in te admittas, etiam à Deo *ficatio*
immissum. Quia gratiora ei
sunt opera, quæ ex voluntate
tua piè mortificata proueniūt,

G quàm

quàm quæ ex desiderijs tuæ vi-
uidæ Naturæ feceris. Et sæpe
plus placet Deo tuæ volunta-
tis mortificatio, quàm ipsum
opus bonum.

Ergo, dilecte fili, si vanos
prauosque affectus tuos, sic
vt prædixi, abs te excluderis
nec bonos in animum tuum
donec Natura tua propria, cum
omnibus suis affectibus ac de-
siderijs suppressa ac mortifica-
ta sit, admiseris; semper quie-
tus eris, & castrum cordis tu-
tutum ab hostibus conserua-
bis.

Propter eandem cordis tu-
quietem, etiam caueas, absti-
ne-

neasque à crebrioribus reprehensionibus, & afflictionibus interioribus tu ipsius. Istæ enim non semper à Deo, sed & à diabolo quandoque suggeruntur. Ex fructibus autem eorum cognosces unde potissimum oriantur. Nam si eæ reprehensiones te humilem atque quietum custodiunt, diligentiolemque in bonis operibus reddunt, piamq; in Deum confidentiam non auferunt; tunc eas suscipe tanquã à Deo inspiratas, qui sic ad ianuam cordis tui interius pulsar, vt te ipsum discas cognoscere.

*Repre-
hensi-
ones su-
ipfius
interio-
res,
nõ sem-
per bo-
næ;*

G 2

Si

Si autem te inquietum, pusillanimum, ad opera bona pigrum, & erga Deum diffidentem reddunt; idque eò precipuè tempore, quo easdem interiores reprehensiones, afflictionesque in te sentis; pro certo habeas non à Deo, sed à diabolo eas tibi suggestas esse. Huiusmodi ergo ne admittas in animum tuum, sed in tuis consuetis pijs exercitationibus hilariter persistas, quasi nihil istarum suggestionum in te sentis.

seris.

CA

CAPVT XVII.

Quòd diabolus hominem saepe per
pia proposita decipiat, et à
profectu virtutum
impediat.

PRÆTER haftenus detectos
diaboli dolos, etiam alius
hic detegendus est: per pium
propositum desideriumq; pu
gnandi contra præterita pec
cata grauiora. Id enim pro
ptetera homini suggerit, vt
dum in his animum suum oc
cupat, suorum quotidianorū
peccatorum quibus tamen ve
hementer obnoxius est, obli-

Certa
men cō
tra pec
cata
præter
ita nō
semp
suscipi
endum

G 3 ui-

uiscatur, nullamque contra ea
pugnam suscipiat. Qui autem
suae salutis curam habere vo-
luerit, debet praecipue cum
vitijs proximis certamen sub-
ire, eaque vincere & a se pro-
cul fugare. Quod quia saepe
negligimus, fit ut in multa ma-
la prolabamur: velut qui no-
ua semper accipiunt vulnera
& nullam quaerunt medicinam.
Nec veremur nobis inter haec
etiam persuadere, quod bene
egerimus: quamobrem &
propriam complacentiam in
ista pugna contra peccata pre-
terita, & latentem in nobis su-
perbiam verè prodimus.

Vn

Vnde & videre licet multos, qui ne verbum quidem *In quo*
durum, nedum verbera, plamorofo
cido animo suscipere, perfer-*tatem,*
reque possunt; tametsi frequē *sive spi*
tes sint in sublimibus contem-*ritua-*
plationibus, in ijsque sibi pro-*lem su-*
ponant, etiam purgatorij pœ-*perbi-*
nas, purè propter amorē Dei *am.*
patienter sustinere. Cumque
ipsorum voluntas inferior si-
ue Sensualitas, nihil quod mo-
lestum sit doloremque afferat,
in se sentiat: tantumque ad fu-
turas calamitates respiciat;
profectò valdè ineptè ac te-
merè sibi imaginantur, se ex
eorum esse numero, qui sum-

mè patientes sint, & ipso facto multa graua sustinere pro Deo valeant.

Vt ergo, dilecte fili, dolū hunc effugias, propone tibi, non solū animo, sed & ipso facto pugnare cum proximis hostibus tuis, qui & molesti tibi valde sunt, & ipso opere aduersantur. Inde facile cognosces, an illa proposita tua vera an falsa, firma an debilia sint. Nec possum tibi vllō modo suadere, vt pugnare cōtendas contra hostes, qui te non infestant; nisi certō deprehendas, eos te breui inuasuros. Sic enim tibi licet cōtra

eos

eos pugnare priusquam in te
veuiant, vt deinde in ipso cō
flictu te sentias fortiorem.

Nolim tamen tibi vt per-
suadeas, te per pugnam ante-
cedentem, hostes tuas iam su-
perasse; nisi multo iam tempo-
re in virtutum studijs exerci-
tatus sis. Huiusmodi enim vi-
ris, ob insignes ac sublimes
perfectionis gradus, permis-
sum est suscipere proposita pu-
gnandi contra peccata præte-
rita grauiora, etiamsi leuiora
nonnulla delicta, ex singulari
Dei prouidentia superare non
possint: videlicet vt permane-

G s ant

154 CAP. XVII. Pugna
ant in humili agnitione pro-
pria imbecillitatis.

Sed qui negligentes sunt in
superādis leuioribus delictis,
putantque se grauioribus fa-
cile posse resistere; insigniter
vani sunt ac præsumptuosi, in-
ciduntq; in laqueos diaboli.
Haud secus atque ab omnibus
rideretur qui se fineret ab im-
belli homine vulnerari ac vin-
ci: & iactitaret quòd cum ro-
bustissimo quocunq; non ve-
reretur in arenam descende-
re.

CA.

CAPVT XVIII.

*Quisibus dolis diabolus nos à virtu-
tum studijs abducere mo-
liatur.*

VTitur porrò diabolus alio
quodam astu, vt nos in via
virtutum ambulantes, abdu-
cat in deuia: Id est, à virtute
in vitium. Accidit enim quã-
doque, vt in graui infirmitate
verè patienti; ne si ita perseue-
ret, virtutum patientiæ con-
sequatur; diabolus suggerat
motus ac desideria huius vel
illius boni operis faciendi, si
sanitati restitueretur: quodq;

G 6 Deo

Deo rectius, ac dignius seruire: sibi, suisque, & pauperibus plura officia, beneficiaque præstare possit sanus, quam infirmus. Et hæc desideria in tali infirmo paulatim magis magisque accendit, donec eum pertæsum & impatientem reddat infirmitatis suæ, quòd per eam ab istis bonis faciendis impediatur. Atque hoc dolo eum, qui ad virtutem Patientiæ sese exercebat, in Impatientiæ vitium nequiter præcipitat.

Neque hoc satis: sed pergit, & eidem infirmo suggesta desideria de bonis operibus, quæ sanus facere posset, rursus

sum

sum dolosè eximit, ipso etiã non aduertente: solumque in eo desiderium sanitatis recuperandæ relinquit: aut si eam non propediem obtineat, in grauem tristitiam, & ipsissimam labatur Impatientiam.

Contra hunc ergo nefarij hostis dolum, deceptionemque, remedium optimum est, vt in infirmitate, aut alia quacunq; aduersitate constitutus, sedulo caueas, ne motũ, desideriumque in animum admittas vllum, quod non possis quãprimùm implere: alioqui reddet te sollicitum ac inquietum. Huiusmodi ergo desiderio re-

*Remedium
contra
hunc
dolum
diaboli.*

cuperandæ sanitatis, quod inimicus suggerit, constanter responde: Stabat mater dolorosa iuxta crucem IESU. Vah calide serpens: Stabat Mater Domini mei IESU CHRISTI cum cæteris sanctis mulieribus sub cruce tristis ac desolata: cum hac sancta societate malo sub cruce mihi à Deo meo imposta stare, quâ cum te superbo ac perduto, vexillum crucis, (cui me deuoui, fidemque dedi) deserere, turpiterque fugere.

Et attende diligenter, sæpe eum qui labitur in Impatentiam, non putare id ei accide-
re

re ex sua quam patitur aduersitate, sed ex impeditio-
ne ab operum bonorum exercitio,
quæ ex ea oritur. Proindeque
impatientiæ suæ causam non
refert in ipsam infirmitatem
vel aduersitatem, sed partim
in seipsum, quòd eam cõme-
ruerit, & quasi accersuerit:
partim in eos quibus molestus
esse debet etiam inuitus: par-
tim denique in omissionem
spiritualium exercitiorum.

Idem obseruare licet in am- *Ambi-*
bitiosis, qui vt ambitionem *tioso-*
suam apud homines tegant *rũ va-*
vel excusent, dicunt se digni- *na ex-*
tates aut officia non ambire *cus-*
pro- *tio.*

propter honorem proprium, sed ob necessitatem suorum cognatorum, quos iuuare debeant. Quòd verò in his omnibus lateant pessimi laquei diaboli, ex eò apertè deprehèditur, quòd non deponant ista sua desideria & ambitionem, tametsi alij sint qui ea, quæ ipsi aut in bonorum operum exercitatione, aut erga cognatos suos fieri exoptant, præstare possint.

Alia Verbi gratia. Dicis infirmitatem tuam te non reddere
vana Impatientem, quòd molesta
excusa sit: sed quòd grauentur qui in
tiolm. ea tibi ministrant. At si con-
patie- tin-
tia.

tingeret easdem personas tibi ministrantes, etiam alijs infirmis ministrando grauari, parum te afficeret. Vnde aperte deprehendis, non illorū molestationem, sed tuam ipsius cupiditatem esse causam Impatientiæ tuæ. In hunc modum etiam poteris dolos in alijs rebus ac negotijs tuis latentes facile deprehendere.

Habeas ergo tibi hoc perpetuum memoriale, vt cūm *Const- lium* contigerit te aliqua aduersitate *pro in-* visitari; nullatenus ab ea *firma.* liberari desideres: quoniam ex isto tuo desiderio, duo tibi grandia mala eueniunt, Alterum

rum

rum quòd auferat à te virtutem Patientiae, aut saltem viam sternat ad Impatientiam. Alterum quòd priuet te merito apud Deum, qui breuissimi temporis Patientiam, cum propriae tuae voluntatis in ipsius diuinam voluntatem resignatione coniunctam, in opus perfectae Patientiae reputat.

*Consi-
liū pro
quibus
libet
affli-
ctis.*

In his ergo & alijs operib⁹, negotijsq; tuis omnibus, hanc tibi regulam serua: vt cor tuum à desiderijs omnibus subtrahas atque expurges, nihilque aliud petas, quàm quod diuinæ voluntati placeat, idq; cum debita humilitate atque
sim.

simplicitate. Quo facto in nulla deinceps aduersitate facile turbaberis: quod nulla tibi accidere possit absque beneplacito diuinæ Maiestatis. Atque hæc faciens, nunquam à via perfectionis aberrabis. Quando autem pro aduersitate quã sustines pellenda, medijs quibusdam uti necesse est; sollicitè te observa, ne affectus cordis tui iisdem adhærescat. Neue iisdem utaris vt ab aduersitate libereris: sed quia Deo sic placeat, vt his medijs utaris. Atque tunc non turbaberis, etiam si illa tibi non conducant ad liberationem ab aduersitate.

C A.

CAPVT XIX.

Quomodo aduersarius noster insidiosè moliatur, vt virtutes nostras acquisite, nobis occasio sint ad ruinam.

CAllidus ac pestifer ille Serpens non intermittit nos etiam tentare per virtutes nostras acquisite, vt fiant nobis occasio ad ruinam. Itaq; molitur omnia, vt nos ad cōplacentiam & oblectationem in iisdem inducat. Indeque in nobismetipsis elati, in graue crimē superbix prolabamur.

Vt

Vt sis verò ab hoc pericu- *Consi-*
loso lapsu tutior, persiste sem- *liū cor*
per in aperto campo, & per- *tra spi*
seuera in vera, humili atque *ritua-*
secura meditatione vilitatis *lem su*
tuæ; considerans quòd ex te- *per bi-*
ipso planè nihil sis, nihil scias, *am.*
nihil possis: nec quicquam ali-
ud in te ipso habeas, quàm æ-
ternam damnationem. Cura-
bis quoque sedulò, vt cogita-
tiones tuas omnes, quæ te à
tui ipsius agnitione abstrahūt,
longè à te repellas. Cùm enim
istæ à manifestis tuis hostibus
suggerantur; persuadeas ti-
bi certò, nisi eas animo ex-
cluseris, aut te prorsus eneca-
bunt,

bunt, aut graue saltem vulnus animæ tuæ infligent.

Quod vt verum esse intelligas, hanc tibi trado regulam. Contemplaturus vilitatem tuam, non vertes cogitatum tuum ad dona ac beneficia, quæ in te sunt; quòd ea non sint tua, sed Dei: nec ad id quod tuum est, sed ad ea quæ in te operatur Deus. Iuxta hanc dico regulam te ipsum sempiudicabis, quant^o, vel poti^o quàm vilis sis. Sic autem id efficies. Cogita tempus quod te antecessit, & continuò deprehendes te ab æterno nihil prorsus fuisse: nihilque etiam te fe-

te fecisse neq; facere potuisse,
vt vitam aut quamcunque rē
aliam consequeris. Si dein-
de cogitas temp^o, quo aliquid
esse cœpisti, intelliges pariter
te hoc ex Dei solius pura di-
lectione, benignitateque ac-
cepisse: quia ipse & creauit te
& vitam tibi dedit, quam &
ipse solus in te conseruat: &
cuncta quæ habes, scis ac pos-
sides, à nemine alio, quàm ab
ipso solo profecta sunt. Itaque
ne minimam quidem occasio-
nē in teipso inuenies, vnde pu-
tes te aliquid esse, aut pro ali-
quo præ cæteris habendum.

Iam quod attinet dona va-
ria

ria, quæ partim in S Baptismo, partim hæcten^o in singulos dies accepisti, & etiãnum accipis; vt per ea ad omne bonum faciendum admoneris, simulque institutionem ac robur in promptu haberes: si ea per cogitatum tuum abs te remoueris: numquid poteris quicquam operari boni?

Si præterea uertèris cogitatum tuum ad multa tua opera mala & peccata, atq; ad alia peiora quæ indubiè perpetrasses, nisi Dominus Deus noster dextera suæ diuinæ gratiæ te custodiuiisset, impediuiisset, abstraxisset: cognosces facile, impie-

pietatem tuam; tum propter
longitudinem temporis, quo
eidem immersus fuisti, tum
ob multitudinem iniquorum
factorum, prauarumque affe-
ctionum tuarum; tam grandē
esse, vt neque numerari, neq;
verbis exprimi possit: & ita
quasi alter Lucifer infernalis
iam sis, aut eertē fieri potue-
ris.

Quamobrem nisi velis esse *Quate*
fur aut sacrilegus, qui Domi- *nus a-*
no Deo sua bona furetur, sibi *gnitio*
que attribuat: sed cupis omni- *& cons*
nō esse ac haberi is, qui reue- *fessio*
ra in te ipso es; iure debes te *ppria*
ipsum de die in diem ac sem- *vilita-*

H per

tis fa-
cien-
da.

per deteriores aestimare. At-
tende tamen diligenter, hanc
agnitionem, confessionemque
tuam propriae vilitatis coniun-
ctam esse debere cum Iustitia
& pietate: alioqui tibi plus no-
ceret, quam prodesset. Nam
si in tali agnitione tui ipsius su-
peraueris aliquem, qui ob su-
am caecitatem se putet aliquid
esse, ac pro tali ab alijs haberi
cupiat: indeque velis ut homi-
nes te habeant pro aliquo, quem
tu probe scis te non esse; plu-
rimum perdidisti, & longe de-
terior es illo.

Propterea ut agnitio Vilitatis,
malitiaeque tuae vera sit,

teque Deo acceptabilem reddat; non solum tu teipsum vilem ac impium agnosces, sed & talem te geres atque tractabis: & ab alijs pro tali haberi, tractatique desiderabis. Et si quandoque contingat, ut propter aliquod bonum opus, quod Dominus Deus per te dignatus est operari, bonus habearis, ameris, lauderis; cautus esto, nec te patiaris à prædicta agnitione verissimæ vilitatis tuæ vllatenus abduci: sed cõuertas te in corde tuo ad Dominum Deum, & dic: Domine Deus meus, ne permittas, ut in mentem mihi veniat, fu-

*Nelano
nostri
nos de-
cipiat.*

H 2 rari

rari tuam diuinam bonitatem.
Deinde vertas te ad illum qui
te laudauit, & dic intra teipsum.
Quid iste me bonum aestimat,
cum reuera nemo bonus sit,
nisi solus Deus meus? Hæc si
feceris, verè Deo reddis quod
ipſius est, & te ad maiorem
gratiam accipiendam dispo-
nis.

*Cōtra
spirit.
super-
biam.*

Accipe & aliud opportunū
remedium in agnitione pro-
priae vilitatis tuæ perseueran-
di. Videlicet, si ob aliquam
gratiam à Deo acceptam lau-
daris; protinus aliquod tuorū
antiquorum peccatorum in
memoriam reuoca: sic pen-
na

næ superbiæ in te, ceu Pauonis cum deformes ac sordidos suos pedes aspicit, citò demittentur, atque diffugient.

CAPVT XX.

Vt in pugna sprituali nunquam nobis blandiamur de hostibus deuictis: sed solitas nostras exercitationes subinde iteremus, velut adhuc essemus tyrones in hac spirituali palestra.

Dilecte fili, præter vniuersa hæctenus à me tibi dicta, vnius adhuc te admonere

H 3 de-

debeo: nempe ne tibi perlua-
deas vnquam, te passionū tu-
arum aliquam penit^o superaf-
se; quodd longo fortasse tem-
pore, nullum illius metum in
te senleris. Sed subiinde reno-
ua tuas solitas exercitationes
spirituales tanquam tyro, seu
paruulus modò natus ad pu-
gnam, qui in ea se ante hac nū-
quam exercuit.

Quod quidem tunc maxi-
mè faciendum est, quando p-
fectionem eam, ad quam nos
Deus vocauit, sectari volum^o.
Quoniam tā copiosa ac subli-
mis ea est, vt nunquam dice-
re possimus, quodd vel prima
sal-

saltem initia ad eandem in nobis posuerimus. Et licet multis iam annis in via perfectionis huius nosmet exercuissemus; esset tamen purum putum vitium, si ex deceptione latentis superbiæ, de eadem tanquam de vera virtute gloriaremur.

De Sancta Oratione.

Dilecte fili, hactenus, iuante Deo audiimus ac didicimus de Diffidentia sui-ipsius, de Confidentia in Deo, & de Exercitatione: quæ media tria, nobis necessaria sunt

H 4 ad

*Orati-
onis
prestā
tia.*

ad consequendam victoriam
aduersus passiones ac motus
inordinatos Sensualitatis no-
stræ. Sequitur nunc quartum
medium ed necessarium, san-
cta Oratio: quæ inter cætera
optimum ac efficacissimū est,
ad obtinendum à benigna, lac-
gaque manu Dei quodcunq;
bonum.

*Orati-
onis bo-
na pro-
prietates.*

Vt autem Oratio tua grata
& efficax sit: has ferè condi-
tiones seu proprietates habe-
bit sibi iunctas. Prima vt in
corde tuo semper ardeat sin-
gulare desiderium, Domino
Deo tuo ita seruiendi vt ipsi
quàm maximè placuerit. Se-
cun-

con-

cunda, vt fit in te vera ac con-
stans Fides, Dominum Deum
daturum omnia, quæ ad ipsius
cultum, & tuam salutem tibi
sint necessaria.

Tertia, vt ad S. Orationē
non alio proposito accedas,
quàm vt Dei, non tua volun-
tas impleatur; idq; tam in pe-
tendo, quàm in impetrando.
Videlicet ne te ad orandum
quidquā aliud moueat, quàm
quòd Deus velit vt ores: néue
ob aliam causam cupias exau-
diri, quàm quòd ita placitum
sit apud Deum. Breuiter: totū
tuum propositum erit, vt pe-
tas voluntatem tuā conforma

H 5 ri

ri cum voluntate Dei: & nequa
quã tētes voluntatē Dei flecte
re secundum voluntatem tuã.

Quarta, vt Oratio tua sem-
per iuncta sit cum cæteris su-
pradictis spiritualibus exerci-
tiji, ita vt nullum sine altero
suscipias. Tametsi enim diu,
multumque Deum pro conse-
quenda aliqua virtute ores, &
nullam exercitationem pro ea-
dem comparanda adhibeas;
nihil aliud agis quàm quòd De-
um tentas, & nihil impetras.

Postquam autem oraueris
ad Deum, mox excita in te Spē
vivam atq; constantem in ip-
sum, quòd ex ineffabili dilecti-
one

one sua tibi petitam gratiam seu donum, aut aliud eò præstantius, vel vtrumque simul daturus sit. Et quanquam tam diu fortasse differat dare, vt putes te nihil impetraturum: tamen hanc Spem constanter in te retine: nec vnquam Orationem, aut exercitationem, aut fiduciam tuam propterea intermitte.

Quinetiam si tibi videatur, quòd Deus te ab Oratione repellat: nihilominus te ipsam magis magisque ante conspectum eius humilia: simulque Fidem ac Spem in ipsum in te adauge & conforta. Nam quòd
fre-

Perse-
ueran-
tia, or-
anti-
neces-
saria.

frequentius, etiam invehementi huiusmodi repulsa, ac manifesta quasi reprobatione orationis tuæ, restiteris, spemque constantem conceperis; hoc quoque gratius obsequium præstabis Deo.

Sed & semper gratias ages Deo, atque non minus sapientem, prudentem, benignum, amantemque tui ipsum iudicabis, quando te ab ipso non exauditum arbitraris, atque cum obtines quod petisti. Itaque semper esto constanti animo ac læto, quodcunque tibi eueniat bonum aut malum: humiliterque te infallibili Sapi-

pi-

pietatis, prudentiæ, prouidentia que diuinæ submitte.

CAPVT XXII.

Quid Oratio interior, que & cōtemplatio, sit: & quis eius vsus.

ORatio interior, seu mentalis, nihil aliud est, quàm eleuatio mentis in Deum, virtualis vel actualis, ad obtinendum quod petitur. Virtualis dicitur quando aliquis mentem suam eleuat in Deum pro impetranda ipsius gratia: suamque ipsi necessitatem, absque vlllo discursu ac consideratione.

Virtualis oratio que.

H 7

rati que.

ratione aliarum rerum, simpliciter, breuiterque explicat. Ut cum mentem meam eleuo in Deum, & coram ipso agnosco, confiteorque meam ad faciendum bonum, & me à malo custodiendum imbecillitatem. Huiusmodi oratio propriè, rectèque dicitur Virtualis: quia dum mentem meam, sic breuiter aperio coram Deo, ipse satis bene nouit quod mihi desit, & quoniam opus habeam auxilio.

Est autem & aliud genus Orationis interioris Virtualis, quod consistit in simplici intuitu seu contemplatione diuinae

uinae mentis. Et fit quando tacite desideramus, Deumque velut monemus vt largiatur quod antea petiuimus. Hunc orandi modum, fili, diligenter addiscas, frequentique exercitatione tibi familiarem reddas. Etenim ipsa te docebit experientia, quam optima is sit armatura contra quascunq; aduersitates atque pericula. Vnde nihil vtilius, quam huc orandi modum semper in proutu habere, vt eum quoties opus sit adhibere possis.

Actualis autem Oratio interior est, quando homo verbis in mente expressis, grati-

am à Deo petit. Ut qui intra se, absque verbis exteriorib⁹, ad Deum sic orat: Domine Deus meus, da obsecro mihi gratiam hanc, aut illam; propter honorem sanctissimi nominis tui. Vel: O Deus meus, credo firmiter, summæ Majestati tuæ sic placere, vt hanc abs te gratiam petam. O Deus meus, impleas in me voluntatem tuam.

In huiusmodi Oratione hostem tuū, vel peccata tua, quæ te infestant & affligunt, pariterque imbecillitatem ad iisdē resistendum, coram Deo sistas, & dicas: O Domine, aspice me

me creaturam manuum tuarum, quam roseo sanguine tuo redemisti: attēde hostem meum pariter & tuum, qui furit ac sævit vt me discerpāt, absorbeatque. O Deus meus ad te confugio, in te solo spero. Respice imbecillitatem, impotentiam, imperfectionem meam: & è contrario grandē vim, robur atque potentiam hostis mei, qui molitur me suæ tyrannidi subijcere, si tua potenti defensione destituar.

CA-

CAPVT XXIII.

Quatenus homo simul Orationi
interiori & contemplatio-
ni vacare possit,

Orati-
oni
que
medi-
tatio-
nes iū-
genda.

SI quandoque certum tem-
pus, vt horam vnā & am-
plius, mentaliter orare volue-
ris, iunges orationi huic me-
ditationes de vita & morte
Christi Domini nostri: ita vt
opera Christi semper accom-
modes ad virtutem quam pe-
tis, simulq; de ijsdē mediteris.
Verbi gratia. Desideras acqui-
rere virtutem Patientiæ: assu-
me ergo meditandum aliquod
my-

mysterium crucifixionis Christi Domini nostri. Scilicet quàm atrociter spoliatus sit vestibus suis; quàm truculenter vestes, sacris eius vulneribus adhærescentes, detraxerint: quantis cum subsannationibus ac diris spineam coronam sacro capiti eius, iterum, iterumque ac sæpius extractâ, denuò impresserint. Vel quomodo ipse innocentissimus Dominus Deus, duro Crucis ligno affixus, & cum ineffabili vulnerum suorum, totiusq; sacri corporis eius dolore in altum leuatus sit. Vel his similes meditationes assume.

Et

Medi- Et inter meditandum de
tatio- Christi passionibus, applica
nesPas Sensualitatem tuam, vt pœ-
sionis nam, quam Christus ista pati-
Domi- ens, in omnibus membris sa-
nicævt cri corporis sui sustinuit; etiã
susci- ipsa in se sentiat. Deinde exci-
piēda. ta & eleua cor tuum ad sacram
 animam Christi, & quantum
 potes meditare summam pa-
 tientiam ac mansuetudinem,
 quibus acerbissimos istos, ali-
 osque complures cruciatus,
 placidissimè tolerauit. Quod-
 que idem Dominus Iesus pro
 honore cœlestis patris sui, p-
 que salute nostra, paratus
 semper fuerit, seque obtule-
 rit

rit ad multò plura, grauioraq;
sustinenda.

Postea aspice eum oculis
mentis sic in cruce pendētem,
martyrioque affectum, eique
asta & meditare, quàm ferui-
do desiderio pro te pati volu-
erit, vt eius exemplo & tu ad-
uersitates tuas, propter hono-
rem ipsius patienter sustine-
res. Et sicut ipse vertit se ad su-
um cœlestem Patrem pro te
orando: ita & tu petas tibi gra-
tiam concedi, vt crucem, quã
nunc sustines, omniaque in-
commoda alia, æquanimiter
sufferre, superaréque valeas.

Deniq; compelle volūtātē
tuam,

190 CAP. XXIII. *Pugna*

tuam, vt in hoc consentiat, e-
amque sapius alloquere, vt
crucem istā placidè in se susci-
piat, & constanter perferat.
Mox mentem tuam verte ad
Deum Patrem tuum coelestē,
ab eoque humili prece efflagi-
ta virtutem Patientiæ, vt su-
perare possis: pariterque to-
to corde ora, vt orationem di-
lecti filij sui, quam indefinē-
ter pro te fundit, clementer
exaudire dignetur.

CAPVT XXIV.

*De quodam alio modo orandi per
meditationes.*

Et

Est præterea modus quidã
alius simul & orandi & me-
ditandi. Videlicet, vbi iam in-
terius magna attentione, ac
indefesso studio acerbissimam
Passionem, omnemque mise-
riam quam dilectissimus Do-
minus noster Christus Iesus
pro nobis sustinuit, medita-
tus es; accommoda Sensuali-
tatem tuam vt similes dolores
quatenus potest fieri, in te læ-
tiet: moxque tuis cogitationi-
bus penetra ac perscrutare,
quàm promptissima volunta-
te Christus Dominus noster
ista sustinuerit. Et post medi-
tationē maximī doloris, sum-
ma-

ma-

mæque ac perfectæ patientiæ eius, verte mentem tuam ad alias duas meditationes. Nimirū primò meditare de thesauro meritorum Christi. Secundò de summo beneplacito cœlestis Patris, quod habuit in perfectissima obedientia dilectissimi filij sui.

His pijs meditationibus ubi mentem impleueris, proferas eas, & ante conspectum Domini tui sistas, perque earum rerum virtutem pete ab ipso gratiam aliquam, qua precipuè indiges. Et hanc petitionem, non solum in meditatione cuiuslibet mysterij Passio-

sio-

sionis Christi, sed & cuiuslibet actus interioris vel exterioris, quem Christus in tali mysterio exercuit, facere poteris.

CAPVT XXV.

De modo orandi per intercessionem

B. MARIAE Virginis.

PRæter iam dictos orandi & meditandi modos, adhuc alius occurrit: Videlicet de gloriosissima superbenedicta Virgine matre Christi Domini nostri **MARIA**: quod hac

I ratio-

194 CAP. XXV. Pugna
ratione commodè facere po-
teris. Primùm namque verre-
mentem tuam ad Deum Patrè:
deinde ad vnigenitum ac di-
lectissimum filium eius Chri-
stum Dominum nostrum: Po-
stremo ad eandem superbene-
dictam matrem, sanctissimam
Virginem MARIAM.

In meditatione erga coele-
stem Patrem, duo siste ante-
ipsum conspectũ: nempè sum-
mum ipsius beneplacitum, q̄
habuit apud se ab æterno de
superbenedicta Virgine matre
MARIA, priusquam nascere-
tur: deinde admiranda opera
quæ idem ostendit cùm eadẽ
san-

sanctissima Virgo in mundum
nasceretur. Ex utroque hoc
poteris tibi multas perutiles
ac pias meditationes forma-
re, hoc ferè modo & ordine.

Eleua & exalta cogitationes
tuas ultra omne tempus præ-
teritum, supraque omnem
creaturam, & penetra vsque
ad æternitatem diuinæ men-
tis: atque sic meditare, quàm
celebre gaudium, quàm san-
ctas delicias diuina Maiestas a-
pud se habuerit super hac be-
atissima Virgine MARIA, ei-
usque pulchritudine longè de-
sideratissima. Cumque Domi-
num Deum in tanto gaudio ac

iubilo inuenisti; confestim
summa spe atque fiducia eum
ora, vt propter illud sublime
gaudium, tibi gratiam & ro-
bur spiritus, ad superandos ho-
stes tuos (præsertim illud viti-
um quod te tunc grauius ten-
tat atque molestat) benignè
largiatur.

Deinde progrediaris medi-
tari præclaras virtutes ac dona
eiusdem gloriosissimæ Virgi-
nis matris *MARIÆ*: & nunc
simul omnes, nunc verò sin-
gulas siste ante conspectū cœ-
lestis Patris: atque ora simili-
ter, vt per immensam bonita-
tem suam, & propter istas san-
ctif.

Castissimæ Virginis virtutes, tibi
clementer conferat quod pe-
tis.

Postea verte cogitatum tu-
um ad Filium Dei, Dominum
nostrum Iesum Christum: eū-
que admoneas castissimi Vir-
ginalis vteri, qui nouem men-
sibus ipsum gestauit: itemque
reuerentiæ singularis; qua ip-
sum sanctissima mater Virgo,
cū primū natus esset in mū-
dum, prosequēbatur atque co-
lebat. Quoniam tunc statim
credidit ac coluit ipsum vt ve-
rum hominem, & Deum ve-
rum: vt filium suum, & crea-
torem suum. Admone eum

*Vt B.
virgo
Maria
Christum
colue-
rit*

I 3 quo-

quoque oculorum magneꝝ cō-
passionis, quibus summam e-
ius paupertatem intuita est.
Sacrorum etiam brachiorum
in quibus ipse Dei filius frequē-
ter recubuit: Istorum suauum
osculorum; quæ ipsa ei dedit:
Lactis, quo ipsum nutriuit:
Laborum difficilium, pluri-
marum molestiarum atq; do-
lorum, quæ in vita eius pari-
ter & morte, propter ipsum
sustinuit. Propter hæc & simi-
lia pijsimæ Virginis matris ob-
sequia, nonnullam dilectissi-
mo eius filio vim afferes ut te
orantem exaudiat.

Tandem te quoque veritas
ad

ad ipsammet gloriosissimam
Virginem matrem Dei MA-
RIAM: eamque similiter ad-
mone; quomodo ipsa sola in-
ter omnes virgines ac mulie-
res, ab æterna sapientia, im-
mensaque bonitate Dei, in ma-
trem gratiæ & commiseratio-
nis, in adiutricem, mediatri-
cem, aduocatam omnium ho-
minum apud Deum præele-
cta sit: quodque post Deum,
eiusque dilectissimum filium,
apud neminem alium, quàm
apud ipsam meliora, certio-
raque præsidia atque solatia sa-
lutis inuenire ac consequi pos-
simus.

I 4

Ad.

Admone ipsam quoque,
quam vere ac rectè de ipsa scri-
batur ac decàtetur: quòd nul-
lus eam recta fide inuocauerit
cui non benignè responderit,
suaque fidelissima intercessio-
ne auxilium non tulerit. De-
nique siste ante oculos eius om-
nem miseriam, quam dile-
ctus eius filius hic in terris su-
stinuit: & ora vt pro ipsius so-
lius honore ac gloria, tibi sua
pijssima intercessione, impe-
trare dignetur hoc, cuius gra-
tia dilectissimus eius filius
tam manuetissi-
mè passus
est.

CAPVT XXVI.

*Quomodo orandum ac meditan-
dum sit per SS. Angelos, cete-
rosq; beatos in cœlis.*

POteris tibi præterea efficax
medium ad impetrandum
aliquid à Deo parare, per S S.
Angelos, cæterosque beatos
in cœlis. Atque id etiam mo-
dis duobus efficies: primò si
veritas cogitatum mentis tuæ
ad cœlestem Patrem, eique si-
stas amorem, cultum, laudem;
quibus ipse à tota cœlesti cu-
ria gloriosè laudatur, honora-
tur, colitur. Simul quoque si-

I s stas

stas ei omnem laborem, ærumnas atque molestias, quæ Sancti eius hîc in terris, auxiliante ipsius gratia, sustinendo superarunt.

Deinde vertas mentem ad eosdem gloriosos spiritus Dei: & inter meditandum, quod in summo gradu perfectionis suæ quem possident, etiam nostri semper meminerint, nostramque perfectionem maximo-pere desiderent; ora eos ut tibi in pugna contra vitia tua fidele auxilium ferre non recusent. Quandoque etiam ipsos rnuoca, ut tibi in mortis articulo adsint, & à rugientibus
hosti-

hostibus te defendant. Aliàs *Pro ali*
verò meditare quàm præclara *orū de*
gratiarum dona à Deo accepe- *nis pl*
rint, & excita in te viuidum *gaudē*
charitatis affectum, gaudium- *dum,*
que maximum, quòd tanta *quàm*
dona acceperint; haud aliter *pro p-*
ac si propria tua essent: quin- *prys.*
imò plus gaudebis quòd ipsi
ea habeant, quàm si tibi à Deo
data essent; quandoquidem
suz diuinæ Maiestati sic placu-
erit.

Vt autem has exercitatio-
nes rectius cognoscas, & con-
gruo iustoque ordine peragas;
partieris choros Sanctorum
in singulos dies hebdomadæ,
vt sequitur. **I 6 Do.**

Dominica die meditaberis de
noue m choris S S. Angelo-
rum.

Feria secunda de S S. Apосто-
lis.

Feria tertia de S S. Martyri-
bus.

Feria quarta de S S. Episco-
pis.

Feria quinta de S S. Doctori-
bus.

Feria sexta, de S S. Confesso-
ribus.

Sabbato de S S. Virginibus.

Nulla autem die intermit-
tes quasdam habere Meditati-
ones, & confugia ad gloriosis-
simam Virginem MARIAM:

ad

Ad proprium tuum Angelum,
ad Gabrielem Archangelum,
& denique ad eum sanctum,
quem singulari pietate vene-
raris & obseruas.

CAPVT XXVII.

*Quomodo sanctam Crucem, &
Christum Dominum in ea affixum
pendentem meditari debeamus:
vt bonos affectus ac motus in
nobis excitare, vel à Deo
consequi possimus.*

O Stendi tibi, fili, paulò an-
tea, quomodo ad oratio-
nem adhibere debeas medita-
tiones de S. Cruce: nunc te

instruam, quomodo per ipsius
contemplationem, pios mo-
tus seu affectiones in te susci-
tare queas. Itaque si quando-
que volueris de aliquo articu-
lo S. Crucis ac Passionis Chri-
sti meditari, (vt de spinea co-
rona) sic ferè te geres. Medi-
taberis quomodo innocentis-
simus ac dilectissimus Domi-
nus tuus Iesus Christus, pro
maiori derisu atque contem-
ptu, purpura sit vestitus, eius-
que sanctum caput acutis spi-
nis coronatum, & dura arun-
dine percussum: sacer eius
vultus totus impuris sputis fœ-
datus. Quomodo, inquam,
qui

qui est æternæ gloriæ Rex, quæ
tot Angelorum myriades hu-
militer adorant, ab improbis
ac vilissimis seruis, irritoria ve-
neratione turpiter delusus
sit.

Cumque huiusmodi, alijs-
que id genus meditationibus,
pium motum, affectumque a-
moris in te suscitare volueris:
eleuabis cor tuum inter medi-
tandum ad agnitionem inex-
haustæ bonitatis ipsius Domi-
ni Dei tui, eiusque in te dile-
ctionis maximæ; quam ex eo
facile colliges, quod tam mul-
ta, tamque acerba pro te pati
non dedignatus sit. Et hac me-
dita-

*Pro ex-
citan-
do af-
fectu
amo-
ris.*

dita-

ditione summa bonitatis eius, amoris in te affectum magis, magisque accendes: indeque ad peccatorum tuorum veram contritionem facillime permoueberis. Præsertim si agnoueris, te hunc benignissimum, & tui amantissimum Dominum tuum, ob tua solius peccata turpissima crudeliter antea necatum, etiãnum grauitè offendisse.

*Pro excitan-
da spe
vera.* Ad excitationem verò uida ac constantis in te Spei, meditaberis quod idem Dominus Deus tuus, qui est Rex Regum & Dominus dominatium, in tam grauem, extre-
mam-

manque miseriam se demiserit, vt te à vinculis peccatorum tuorum, diabolique captiuitate absolueret at eriperetq; , cœlesti Patri reconciliaret, fiduciamque bonam, in omnibus necessitatibus ad ipsum confugiendi tibi impertiret.

Si autem ex meditationibus Passionis Domini tui, spirituale gaudium in te volueris excitare, moue cogitatum mentis tuæ à consideratione pœnarum, quas sustinuit; ad utilitates ac fructus, qui ex istis pœnis eius in te redundarunt. Et meditare te, totumque mundum per easdem à peccatis esse

*Pro exci-
tando
gaudio*

se

se absolutum, iram cœlestis Patris sedatam, diabolum fugatum, mortem occisam, oves perditas ad ouile reductas, Angelorum sedes redintegras. His iungas, quantum gaudium tota sanctissima Trinitas, omnesque cœlestium ciuium exercitus, & vniuersa militans Ecclesia, ex iisdem vtilitaribus conceperint, habuerintque.

Pro ex Pro doloris verò ac com-
citan- passionis affectu, erga eun-
da cõ- dem benignissimum Domi-
passio- num tuum Iesum, ob amarif-
ne. simam passionem eius ac
mor

mortem, in te excitando; non
solùm meditaberis multipli-
ces plagas sacri corporis eius,
sed & grauiissimas angustias,
dolores atq; tristitiam longè
maximam sanctissimæ animæ
eius. Nam cùm summam, ac
imperuestigabilem dignita-
tem cœlestis Patris, quem
supra omnia maxime pere di-
ligit, satis cognitam haberet,
facile poteris æstimare, quan-
tas passa sit angustias atque do-
lores; cum cerneret ipsum
summam, benignissimumque
Deum ac conditorem omniū,
post tam multa, ingentiaque
præ-

præstita beneficia, à suâmet
creatura, tam temerè, graui-
terque offendi, & peccatis sæ-
pe iteratis turpiter deludi.

Deinde quoque eadem san-
ctissima anima Christi Domi-
ni tui incomparabilem tristi-
tiam concepit atque sustinuit,
cū videret plurimas, ac prope
innumerabiles hominum ani-
mas, sua propria culpa atque
torpore damnatum iri in æter-
num.

Adhæc supra modum auxit
dolorem animæ Christi Do-
mini tui, immensus ac intole-
rabilis dolor, quem dignissi-
ma, dilectissimaque mater sua
in

in eius passione ac morte per-
pessa est, quando gladius do-
loris cor eius pertransiuit.

Præterea nouum & ingen-
tem dolorem eadem sanctissi-
ma anima Christi in se exper-
ta est, quando per unitam sibi
diuinitatem cognouit, quàm
atroces ac diros cruciatus,
multa sanctorum martyrum,
sanctorum virginum millia,
pro ipsius amore ac fide susti-
nere deberent.

In his, alijsque similibus
meditationibus de Christi Do-
mini tui passione ac morte; su-
binde recordaberis te ipsum
hos illosque cruciatus atque
dolo-

dolores eius, tuis grauibus peccatis atque defectibus ipsi conciliaſſe: Indeq; ob ingratitudinem tuam & vehementer triſtaberis, & te coram Deo grauiter accuſabis. Eſt autem omnium optima, Deoque gratiſſima compaſſio, ſi tuos inordinatos affectus atque defectus in te perſequeris, eosque contendas prorsus euellere radicitus à corde tuo; quòd innocentissimo, benigniſſimoque Domino tuo, tam grauium dolorum, pœnarum, cruciatuum cauſa fuerunt.

Por-

Porro ut perfectum odium contra peccata in te excites ac conlequaris; considera in omnibus articulis Passionis Christi Domini tui, quasi ob nullam causam aliam omnia ista passus sit, quàm ut per ea in te excitaret, generaretque odium contra omnia peccata, inordinatosque motus & affectus tuos, ut extirparentur: præsertim contra eos, qui te præ cæteris infestant, maculant, distrahunt, diuinæque Maiestatigravius displicent.

Pro excitando odio peccatorum.

De

*Pro ex-
citan-
da ad-
mira-
tione.*

Denique vt ex his medita-
tionibus de Christi Domini
tui Passione ac morte, etiam
admirationis affectum tibi cō-
cilies; sollicitè meditare primò
quisit q̄ ista passus est: nimirū
summi, maximique Dei vni-
genitus filius, qui pro salute
tua de cœlo descendit in ter-
ram, & homo factus est.

Secundò meditare ob quā
causam passus sit. Nempe pro
nobis miseris vermiculis, ope-
re manuum suarum, qui ipsum
semper offendimus.

Tertiò à quibus sit passus.
Scilicet à vili ac truculēta tur-
ba, omniumq; nationum po-
pulis.

Quar-

Quartò quid passus. Opprobria, contumelias, plagas despiciatissimas, cruciatusque plures & atrociores quàm dici possit.

Quintò quomodo passus. Sanè tam insigniter patienti, mansueto, cupidoque animo, ut nulla humana mens peruestigare possit. Videlicet quòd is ipse mansuetissimus, & ab omnibus derelictus Dominus, in omnibus atrocissimis opprobrijs, plagis, cruciatibus suis; tam inuictam patientiam, constantemque mansuetudinem; etiam contra ingratißimos, infensissimos persecutores

K res

218 CAP. XXV II. Pugnae

res suos declarauerit, vt nec
vllum quidem durum verbum
aduersus eos locutus sit: sed
ad omnia, vt agnus mansuetus,
qui ducitur ad victimam, vo-
cem cohibuerit; animo omni
mansuetudine pleno.

Sextò meditare tempus &
locum, quando & vbi passus:
nam & ea non paruam tibi ad-
mirationem parient. Quoni-
am & tēpore solenni Paschæ,
& in primaria ciuitate sancta,
astante dulcissima ac dilectis-
sima matre sua, adeoque co-
ram toto mundo, ipse inno-
cens Christus Dominus tuus,
mi

ista omnia, & his multò duriora passus est.

CAPVT XXVIII.

De sensibili deuotione, & contraria ariditate ac derelictione fidelis animæ.

Sensibilis deuotio quandoque oritur à naturali inclinatione ad eam: quandoque à diabolo: aliàs ex D E O. A quo autem horum potissimum proueniat, ex fructibus eius cognoscendum est. Si enim inde non permoueris ad vitæ tuæ emendationem; meritò dubitabis ànne ex diabo-

*Causa
sensi-
bilis de-
uotio-
nis.*

K 2 lo,

lo, an verò ex naturali tua inclinatione orta sit: & quò maiorem ea in te suauitatem conciliat, hoc amplior erit dubitandi ratio vnde nam orta sit.

Cùm ergò sentis animum tuum spirituali dulcedine repleri: ne disputes vnde profecta sit: sed nec eidem inhæreas, ac nullatenus ab agnitione propriæ tuæ vilitatis desistas: sed cor tuum ab omni eo cui adhærescit, vehementi spiritu abstrahas: nihilque aliud desideres vnquam, nisi solum Deum eiusque diuinum beneplacitum. Ita fiet vt momentaneæ istæ dulcedines te non
deci-

decipiant, & si vel à naturali inclinatione, aut à diabolo ortæ sint, vertantur tibi in gratiam, vtilitatemque non parua afferant.

Ariditas quoque seu desolatio animæ oritur aut ex naturali defectu nostro, aut à diabolo, aut à Deo. Et à diabolo quidem immittitur, vt animam reddat tepidam, frigidamque, & à spiritualibus exercitijs abstractam, ad quærenda terrena solatia abducatur. Ex nobisipsis oritur aut propter peccatorum admissorum meritum, aut ob tædium spiritualium exercitiorum. Denique

*Cause
ariditatis anime.*

K 3 im-

immittitur à Deo , vt per eam
 nos excitet ad maiorem dili-
 gentiam in spiritualibus exer-
 citijs , & à curis atque negoti-
 is, quæ non aut ad ipsum
 Deum , aut ad ea , quæ nos in
 ipsum dirigunt , referantur,
 absterreat: Indeque nos sibi
 arctius vniat, pariterq; instru-
 at nec in spiritualibus quidem
 gaudijs si eueniunt quiescen-
 dum, neque ea appetenda, sed
 ex solo nos ipsius beneplacito
 pendere, viuereque debere.
 sicut ille qui dixit: Dominus
 dedit, Dominus abstulit: sicut
 Domino placuit, ita factum
 est.

Iob I.

Cura

Cùm senseris ergò huius-
modi ariditatem animi tui, ex-
cita mentem tuam ad disquisi-
tionem causæ, vnde ea eueni-
at. Cognita causa, adhibe præ-
dicta arma, & pugna aduersus
eam: non tamen eo proposito
vt sensibile illam gratiã denuò
recuperes: sed vt abs te remo-
ueas quicquid oculis diuinæ
Maiestatis displicet.

Adhæc sedulò cures, vt ne
in ariditate ista animæ tuæ, so-
lita tua exercitia pietatis in-
termittas, sed maiori etiam di-
ligentia prosequi contendas.
Et quanquam tibi videaris fru-
stra laborare, tamen animo

tranquillo ac prompto bibas
hūc calicem desolationis tuæ.
Si etiam is vsque adeò crassis
fecibus turbatæ mentis permi-
xtus sit, vt quo te omninò ver-
tas, planè ignores: nihilomi-
nus alacriter perseuera solita-
rius atque desertus sub cruce
sancta: nec quære gaudium ex-
terius, tametsi tibi à toto mū-
do, vel quacunque creatura
offeratur. Celare enim de-
bes hanc crucem tuam omnes
homines, præterquam tuum
Patrem spiritualement, cui eam
fideliter detegas; non tamen
vt ab eo aliquod impetres so-
latium, sed vt te doceat, quid
in

in hac tua ariditate facias iuxta beneplacitum Dei.

Porrò nec sacra Communionem, nec Orationem, neque alio quocunque spirituali exercitio hac intentione utaris, ut in aduersitatibus tuis aliquã mitigationem aut consolationem accipias: sed duntaxat eò, ut robur spiritûs à Deo accipias, ut crucem tuam hanc patienter sustinere possis. Et si quandoque ob mentis turbationem aut distractionem, nõ poteris commodè intellectu tuo uti ad meditationes; tantũ habeas ac conserues in te voluntatem bonam id faciendi:

K s &

& adhibe superius notatas iaculatorias oratiunculas, seu repentinas eleuationes mentis in Deum.

Patētia afflictionum optima oratio.

Vtilius tamen tibi est, hanc crucem aridæ mentis cum humilitate & multa patientia sufferre. Quicquid enim feceris aut sustinueris pro hōore Dei, optima apud ipsum oratio est. Sed & in hoc verè deuot^o eris: quoniam vera deuotio nihil est aliud, quàm cor promptū, Christum Dominum nostrū, imposita humeris nostris sancta cruce, sequendi quocunque, & quacunque via voluerit: ita vt Deum solū habeat

at pro Deo: & quandoq; Deo,
propter Deum renuntiet.

Si ergo homines, præser-
tim Religiosi & mulieres, suã
in vita spirituali ac pia deuoti-
one profectum, iuxta hanc re-
gulam (& non iuxta sensibile
deuotionem, in quam prope
omne studium ponunt) exa-
minarent; haud dubiè nõ tam
ingrati, sine omni vtilitate ab-
uterentur sensibili deuotione
ac dulcedine, quã Deº ipsis
propterea largitus est, vt ma-
iori zelo deinceps se dederent
suæ diuinæ voluntati, qui tan-
tummodo propter salutẽ no-
strum operatus est vniuersa.

K 6 Quam-

*Cætra
pusilla
nimes.*

Quamobrem plurimi seip-
sos decipiunt, qui cum ab im-
puris, abominabilibusque co-
gitationibus obruuntur, pro-
tinus pusillanimes fiunt, gra-
uiterque sibi timent, tanquam
à Deo derelicti: arbitantes
impossibile esse ut Deus cum
suo spiritu in mente sic turba-
ta & obnubilata habitet. Atque
in his cogitationibus semet ipsa
inuoluunt, ut paulatim in gra-
uem sui ipsorum displicentiã,
ac quandam velut desperatio-
nem incidant. Quod cum in-
tra se deprehendant, confestim
ad solitas accurrunt exercita-
tiones, ut quietam mentem
re-

recuperent. Sed nesciunt se in hoc esse ingratos Deo, qui huiusmodi turbationes in ipsis ideo fieri permittit, ut ad agnitionem propriæ vilitatis permouerentur: indeque ut miseræ, fragiles, desolatæ creaturæ, ad ipsum gloriosissimum Dominum Deum, conditorẽ suum ardentius, diligentiusq; confugerent.

Itaque, fili, in huiusmodi aduersitate constitutus, hoc solum facitò: meditare de tua ipsius vilitate, in eaque meditatione teipsum humilia, tuosque prauos affectus intimè considera. Hos namque Deus

Remedia in hac aduersitate.

K 7 in

in te esse permisit, vt digno-
sceres quàm procliuis ex te
ipso sis ad omne genus vitio-
rum: quodque sine diuina cu-
stodia, auxilio, defensione, cō-
tinuè ijsdem profundius im-
mergaris.

Deinde quoq, apud te ipsū
concipe spem bonam ac fidu-
ciam in Dominum Deum tu-
um; eò quod videas ac sentias,
ipsum solūm permisisse te labi
in hanc grauem aduersitatem,
vt occasionem acciperes ad
ipsum per humilem inuocati-
onem, orationemque appro-
pinquandi. Propterea & ipsi
mox gratias agito pro huius-
modi

modi perturbationibus: habeasq; pro certo, pravas quasque cogitationes citius depelli mansueta patientia, quàm sollicito studio eas repellendi.

CAPVT XXIX.

Quòd ad extirpandos prauos affectus non sit efficacior medicina, quàm digna sumptio sanctissimi Sacramenti Eucharistiae.

Sacrosanctum Sacramentum Eucharistiae, seu Communionis, varias ob causas à deuotis Christianis sumitur. Si

autem tu illud sumere volueris pro medicina seu robore spiritus contra tuos prauos affectus; attende diligenter ad ea quæ te iam docebo.

Desiderium Christi.

Pridiè namque ad vesperâ priusquam mane sequenti ad sacram Communionem accedas; si tantum temporis habeas, meditare de immenso desiderio, quod Christus Dei filius apud se habuit, vt per huius S. Sacramenti sumptionem tibi vniretur, omnesque prauos affectus tuos ex te radicitus euelleret. Hoc namq; desiderium eius tam feruidum, tamq; copiosum fuit, vt à nullo

Io humano intellectu compre-
hendi possit.

Vt autem in aliquam eius
cognitionem peruenire que-
as, duo hæc tibi suscipias me-
ditanda. Præus, quantæ volu-
ptati Deo sit habitare in no-
bis: cùm scriptura S. id appel-
let delicias Dei, dicens: De-
licia meæ esse cum filijs homi-
num. Vnde & ipse cor nostrū
ad inhabitationem suam depo-
scit, vbi dixit: Fili, præbe mi-
hi cor tuum. Posterius quod
meditaberis sit, quantopere
Deus oderit peccata nostra; q̄
ea ipsius cum nobis vnionem
impediant, suæque incompa-
rabi-

Pro. 8.

Ibid.

28.

rabili perfectioni planè aduersentur. Nam cum ipse summum sit bonum, clarissimum lumen, & desideratissima pulchritudo; non potest non vehementissimè odisse peccatū; quod nihil est aliud quàm tenebræ, fragilitas, corruptela, & immunditia miseræ animæ nostræ.

Verùm vt hoc Domini Dei tui desiderium, menti tuæ altius imprimere queas; meditare frequenter de mirabilib⁹ eiusdem operibus in veteri & nouo Testamento. Præsertim de amarissimæ Passionis ac mortis eiusdem Christi Domini-

mini nostri operibus: quæ eò duntaxat suscepit, vt nos à peccatis nostris, & ab omnib⁹ ipsi contrarijs sffectibus redimeret, expugaret, temperq; seruaret. Qua de re omnes à Deo illuminati Ecclesiæ Doctores, cæteri que pij vnanimiter cõcludunt ac docent: Christum Dominum Deum nostrum, si necesse foret, non intermissurum denuò ac millies mori, & quidem morte acerbissima, vt nos à minimo etiam affectu prauo redimeret.

Ex huiusmodi meditationibus facile intelliges ingens desiderium, quod Dominus

Deus

*iacula
torix
orat.*

Deus tuus habet ad habitandum tecum. Et hinc poteris cum his aut similibus iaculatorijs oratiunculis, feruēs desiderium ipsum suscipiendi, etiam in te excitare. O Domine Deus meus veni, & adiuua hanc miserabilem creaturam vincere hostes suos. O Deus meus, quando veniet illud optatissimum tempus, vt à te qui es panis viuus, confortatus, subijciam atque deuincā in me omnes prauos atque inordinatos affectus meos?

Vbi ergo per spem aduentu Domini Dei tui in animam tuam, noñihil confortatus es;
tunc

tunc prouoca ad certamē passionem, affectusque tuos, & iuxta regulam superius traditā, iterum iterumque eas perfecto odio abs te repelle. Dein excita in te desiderium illarū virtutum, quæ his vitijs repugnant. Quæ quidem vesperi pariter & mane postquam surrexeris, facito.

Appropinquante autem *Medi-*
hora sumendi S. sanctam *Cō-*
munionē; paulo antea medita *tatio-*
re de lapsibus, erratis, ingrati- *nes an*
tudine tua in Dominum Deū *te sum*
tuum, quæ à tempore præce- *Sacra-*
dentis sumptionis S. Sacramē *menti.*
ti, iniquè perpetrasti. Ob quā
in-

ingratitude & indignitate tuam, pio timore ac confusione sancta metuas ad Dominum tuum accedere. Sed protinus te ipsum, ex meditatione propensissimæ bonitatis ac misericordiae eius, iterum in spem erige ac consolare: pie confidens ipsam, non attempta indignitate tua, abs te velle sumi: atque hac pia fiducia confortatus, alacri spiritu ad S. altare accedas, ipsumque Dominum Deum tuum, in te lætus suscipias.

Communione autem sacrificii sumpta, diligentissime te concludas in intima cordis tui, & ostendat

ostende Domino Deo tuo fragilitatem tuam, & dic in corde tuo: O mi Deus, vides quanto opere ab hac passione seu pravo affectu occupatus sum. Vides quoque ac scis bene, mihi esse impossibile, vt eum à me ipso euellam. Proinde hanc meam pugnam contra eundē in manus tuas resigno atq; cōmendo, & à te solo victoriā expecto. His tacitè dicitis, verte cogitatū tuum ad cœlestē Patrem, eiq; hunc suum filiū, ob eam maximè causam, propter quam eum iam in S. Sacramēto sumpisti, piè offeras, ab eoque constanti fiducia auxilium expe-

*Obser
uanda
post Sa
cramē
ti sum
ptio-
nem.*

expectes. Qui licet te confestim non iuuet; faciet tamen & tarditatem hanc suam affectum copiosè tibi cum necesse fuerit, refundet.

CAPVT XXX.

Quomodo per eiusdem S. Sacramenti Eucharistiae sumptionem, affectum amoris in nobis excitare possimus.

SI optas per sacram communionem in te excitare affectum amoris in Deum, qui suo feruore omnem voluntatem propriam in te absumat; prae-
die

die ad vesperam suscipias meditationem de immensa ac ineffabili dilectione Domini Dei tui erga miserum ac indignum te, opus manuum suarum. Nimirum quòd non contentus fuerit, te ad imaginem ac similitudinem ex nihilo condere: suumq; vnigenitum filium in miserabilem hunc mundum, (vt totos triginta tres annos, & quod excurrit; per labores, molestiasque multas, tandemque per ignominiosissimam passionem ac mortem, tibi in corruptione malitiaq; tua seruiret) cœlitus mittere; sed ultra hæc omnia idem ipse Dei
L fili-

*Medi-
tatio:
nes præ
diana.*

filius, suum verum, sacratissimumque corpus in sanctissimo hoc Sacramento; tibi in salutarem cibum, gratissimamque refocillationem perpetuo reliquerit.

Vt autem ex hoc peculiari S. Communionis dono, te in ardentem ignitumque amore commutare possis; sic ferè meditationem de eodem instrues. Principio considerabis quod ille sit, qui hoc pretiosum tibi donum benignè contulit. nimirum ipsemet Dominus Deus tuus, increata illa Sapientia, quæ finem nescit: cuius excelsa dignitas atque perfectio,
om-

oem humanæ mētis intelligē-
tiam longè, lateque superat.

Dein meditare de ipsomet
sacratissimo hoc dono, quòd
sit ipse verus ac vnigenitus Dei
filius, vni⁹ eius deniq; cū Deo
Patre & Spiritu sancto excelsi-
tatis, naturæ atque substantiæ.
Iam si munus exiguum, à ma-
nu Regis alicuius donatum,
nobis summopere gratum, ac-
ceptumque est, propter eum
qui donauit: quantò gratius
nobis esse debet illud incom-
parabile donum, quòd Deus
est, & ab ipsomet Deo, in o-
stensionem suæ immensæ er-
ga nos dilectionis donatū atq;
relictum? L 2 VI-

Ulterius mentem tuam ele-
ua ad meditationem æternita-
tis dilectionis huius, qua ipse
Deus ab æterno incensus, in
diuinissimo, secretissimo &
imperscrutabili suo consilio
decreuit, quòd seipsum tibi in
cibum dare vellet. Et hæc ita
meditās, protinus incipias hi-
lari mente, letissimoque iubi-
lo intra temetipsum cantare,
& dicere: O æterna Sapientia,
tu me miserum vermiculum,
ab omni æternitate tantopere
dilexisti, vt tu Domin⁹ ac De-
us meus, mei indigni memi-
neris, ardentissimoque amo-
re ac desiderio teipsum mihi
in

in cibum dare dignatus sis.

Tandem verte cogitatum tuum ad vnitatem dilectionis huius, quam erga te vilem tã potens ac magnificus Dominus declarauit atq; exhibuit. Quæ sanè tam immensa est, vt nulla dilectio terrena cum ipsa vnquam comparari possit. Eritque ea tibi etiam hoc charior, quòd eam tibi donauerit non ob aliquam vtilitatem suam, neq; ob merita vlla tua, sed ex sola misericordia ac bonitate sua.

Postquam ergo hæc in corde tuo diligenti studio, feruētique affectu ac zelo medita-

L 3 tus

tus es; poteris intra teipsum
in hæc verba tacitè erumpere:
O Domine Deus meus qui fit,
vt me vilissimam creaturam
tantopere diligas? O Rex glo-
riæ, cur me tibi sic copulas, qui
nihil aliud sum quàm abiectū
stercus, & inutilis cinis. O
Domine Deus meus, ex hoc
igneo, ardentique amore tuo
facile agnosco, te propter me
solum ista præstare. Indeque
etiam agnosco & experior pu-
ritatem dilectionis tuæ, quod
eam propterea erga me decla-
ras, vt & ego vicissim omnem
meum amorem tibi donem.
Itemque, te mihi teipsum do-
nasse

nasse totū, vt & ego meipsum
tibi offerrem totum. Et hoc
nō propterea quod tu mei in-
digeas, aut aliquam ex me vti-
litem expectes: sed ob solam
utilitatem meam. Videlicet vt
per hanc salutarem iucundis-
simamque vnionem, ego, vi-
litasque terreni cordis mei, te-
cum (O Deus meus) vnum cor
diuinum fieret.

Hæc omnia vbi seriò medi-
tatus fueris; Mox te humiliter
totoque mentis affectu ac de-
siderio offeras ac dedas volū-
tati beneplacitoque Omnipoten-
tis Dei: semperque in te re-
tineas feruens desiderium ip-
sius

sius diuinæ voluntati placendi. Et cum tale desiderium, amoremque in te excitaueris, accenderisque; etiam Dominum Deum tuum ad tantum tui amorem permouebis, ut & ipse desideraturus sit, quoru sequenti mane cor tuum ipsi aperias, ut ad te ingredi, tecum cœnare, omnesque delicias tecum habere possit. Declarabis autem tuum mutuum desiderium erga ipsum, hac ferè iaculatoria oratiuncula. O cœleste, diuinumque Manna, quando veniet illa optatissima hora, qua ego te iuxta beneplacitum voluntatis tuæ intra

tra me suscipiam? Quando per sinceram charitatem tibi verè uniar? Quando propter te, ô unica vita animæ meæ, omnem propriam voluntatem, omnemq; imperfectionem meam derelinquam, & à me excludam?

His, alijsque similibus orationibus ac meditationibus poteris vesperi & mane desiderium sumendi hoc sacratissimum in te excitare, fovere & augere, ut gratum Deo prestes obsequium, & cum ipso feliciter uniaris. Inter hæc autem diligenter quoque curabis, ut omnes facultates, potentias, vires animæ tuæ, pu-

L 5 ras

ras ac liberas serues ab omni curiositate rerum terrenarum omnibusque cogitationibus otiosis ac vanis, præterea & sensus tuos exteriores custodias, ne per eosdem cor tuum disturbetur: vnde omnem deuotionem tuam amittas.

*Medi-
tatio-
nes
post S.
cõmu-
nionis
sumpti-
onem.*

Sumpto autem hoc saluta-
ri Sacramento, confestim ac-
curato studio te ad intima cor-
dis tui recipias: ibique cum
Domino Deo tuo his, aut si-
milibus verbis amanter, reue-
renterque loquere. O Rex re-
gum Domine, quid est quod
tu iam ad me, qui nihil nisi mi-
sera, despicabilis, vilis, cæca
&

& nuda creatura sum, ingres-
sus es? Tunc respondebit ipse
tibi & dicet: Tu es columba
mea dilecta, amica mea, soror
mea, sponsa mea & dilecta
mea. Ad quæ & tu: O increa-
ta dilectio, ô dulcissima dile-
ctio, ô amicissima ac clemen-
tissima dilectio, quid postulas
à me? quid desideras? Nihil
aliud peto, dicet tibi, quàm
dilectionem: nullum alium
ignem in terra cordis tui arde-
re volo, quàm ignem amoris
mei, qui omnem alium amo-
rem in te absumat, tuamque
propriam voluntatem prorsus
exurat. Hunc, hunc desidero,
& quan-

252 CAP. XXX. Pugna

quãdoquidem aliud nil velim,
quã ut ego tuus sim, & tu vi-
cissim totus sis, permaneatque
meus. Sed hoc fieri non pote-
rit, donec iuxta beneplacitum
meum te mihi totum tradide-
ris. Nam absque eo semper
inhærebis amori ac benepla-
cito tuo proprio in omnibus
actionibus tuis, etiam mini-
mis. Desidero, dicet, odium
tui ipsius, ut meam tibi dilecti-
onem donare possim: deside-
ro cor tuum ut illud inhabitet,
meoque cordi copulem ac v-
niam: propterea namque cor
meum in ara Crucis meæ aper-
tum est. Volo, inquam dile-
ctis

etissima mea, ne quid aliud desideres, nihil mediteris, nihil intelligas, videas, sentias; nisi meipsum solum: vt & ego in te solus sim, tuque in me cōuertaris, & in me quidem tu habeas perfectam beatitudinem ego verò in te beneplacitum.

Tandem offeres cœlesti, Patri suum proprium filium, pro te, totoque mundo, & animabus fidelium defunctorum. Poteris quoque in eius memoriam, & simul cum oblatione, qua seipsum cruento modo cùm penderet in ligno S. Crucis obtulit, omnes sacras oblationes, quæ illo die

toto

*Oblationes
spirituales.*

254 CAP. XXXI. *Pugna*
toto per vniuersam Ecclesiam
Omnipotenti Deo offerun-
tur, pariter offerre.

CAPVT XXXI.

De Spirituali Communione.

Spirit.
comu-
nio po-
test ite
vari se
pius in
die.

Dilecte fili, tametsi tibi p
diem semel duntaxat su-
mere liceat Dominum Deum
in Sacramento; tamen spiri-
tuali sumptione poteris eius
singulis horis atque momen-
tis particeps fieri. Ab hac
enim sumptione nulla te crea-
tura, præterquam tua ipsius
negligentia ac culpa, impedi-
re

re potest. Quinetiam hæc
spiritualis communio tibi nõ-
nunquam vtilior esse poterit,
quàm Sacramentalis; præfer-
tim si te ad hanc non satis dili-
genter ac piè præparaueris.

Quamobrem quoties pro-
ponis spiritualiter communi-
care, teque eò præparas; sem-
per inuenies filium Dei ac Do-
minum tuum paratum, suis te
manibus proprijs spiritualiter
cibandi. Ad hanc autem spiri-
tualem Communionem sic te
ferè præparabis. Conuerte
animum tuum hac intentione
ad Deum; tuamque fragilita-
tem atque defectus meditan-
do

*Præpa-
ratio
ad spi-
rit. cõ-
muni-
onem.*

do in memoriam reuoca, & simul de ijsdem veram ac intimam contritionem, dolorēque concipe: moxque amanti corde Domino Deo tuo supplica, vt fragilem tuam animā ingredi, teque suo vero corpore ac sanguine per seipsum cibare non dedignetur.

Similiter, cum vehementi zelo aliquam in te prauam ac molestam passionem mortificare; vel è contrario alicuius virtutis actum exercere uolueris: teipsum prius hoc modo spiritualiter communica. Ver-te cogitatum ad Dominū Deum tuum, ipsumque ardenti prece-

prece inuoca, vt ad intima cordis tui ingredi dignetur. Aut recorderis saltem prioris Sacramentalis Communionis, & feruenti desiderio ad ipsum dicito: Domine Deus meus, quando te demùm in intima animæ meæ suscipiam? O Deus meus, veni etiam nunc virtute pari in me spiritualiter, & adiuua.

CAPVT XXXII.

De gratiarum actione.

VNiuerſa quæ facimus bona, à Deo proueniunt, & ipsius

ipfius funt: Idcirco & ipfi foli gratias agere debemus pro omnibus fpiritualibus exercitiis, & pro obtenta victoria contra hoftes noftros: quẽadmodum quoque pro reliquis beneficijs omnibus, quæ aut nobis folis benignè contulit, aut funt nobis cum alijs communia.

*Quare
& quo
modo
Deo
gratia
agen-
da.* Vt autem & hoc legitime preftare poffis, memineris precipuam caufam cur Omnipotens Deus, fua nobis dona benignè conferat, hanc effe; vt ipfi piè, rectè ac dignè agam⁹ gratias. Cumque is ipfe Dominus Deus nofter, in benefici-

cio.

ciorum omnium largitione,
prius ac potius suum spectet
honorem: deinde vtilita-
tem nostram: idcirco & tu in
omnibus acceptis beneficijs,
agnolces primò ipsius Dei Om-
nipotentiam, Sapientiam,
& immensam bonitatem, quæ
in cunctis eius beneficijs glori-
osè relucet.

Dein meditare nihil in te
esse dignum tantis Dei benefi-
cijs: sed tua omnia esse ingra-
titudinem, miseriam, extre-
mamque vilitatem. Tandem
ergo exhibe te obediètem suæ
diuinæ voluntati, & stude im-
plere, quæ per ista beneficia
Deus

Deus abs te postulat: videlicet
 vt ipsum præcipuè ames, ipsi-
 que diligentius seruias, & te
 totum liberè offeras ac dedas:
 sicut iam te plenius docebo.

CAPVT XXXIII.

*De perfecta suÿpsius obla-
 tione.*

Obla- **V**T te Deo rectius, ipsique
 tio gratius offerre possis; me-
 Chri- ditare eius dilectissimum fili-
 sti ero um, Dominum nostrum Iesum
 ga Pa- Christum, dum in terris vixit,
 trē cœ- non solùm seipsum, omniaq;
 lestē. sua opera, sed & nos omnes
 cœ-

cœlesti Patri suo obtulisse. Idcirco si & tu teipsum, eidem cœlesti Patri offerre volueris; prius diligenter intuearis in Christum Dominum tuum, & meditare quomodo se & omnia, iam antea (vt dixi) cœlesti Patri obtulerit: & in hanc oblationem etiam conclude tuam, atque ex vtraque fac oblationem vnicam.

Deinde sedulò attende, vt ista oblatio tua sit ab omni appetitu libera ac pura: videlicet vt nec cœlestium, neque terrenarum rerum quicquam sed puram voluntatem, providentiamque Dei respicias:
cui

262 CAP. XXXIII. Pugnae

cui te totum intimè subijcies,
& in holocaustum perpetuum
ita trades, vt aliarum rerum
omnium penitus obliuiscaris:
Sicque ad eum loqueris: Ecce
Deus meus, creator meus, tra-
do me in æternam Prouiden-
tiam tuam: fac mecum in om-
ni vita, & morte mea: sed &
post mortem, seu nunc & in
perpetuum, quod tibi placu-
erit.

Similiter cum ieiunia, ora-
tiones, aliaq; opera bona Deo
offerre volueris; considera pri-
mum quòd Filius Dei, ista o-
pera tua vnà cū suis antea ob-
rulerit Deo, & sic vtraq; con-
iun-

iunxerit atque vniuerit: quā-
obrem & tu eadem sic offeras
ac dones cœlesti Patri. Inde
namque intelliges oblationes
tuas è puro ac sincero corde
proficisci. Et si tempore tribu-
lationis huiusmodi oblatiões
feceris; perfacile omnem an-
gustiam, dolorem, miseriam
atque pericula superabis, &
Dei voluntatem rectissimè im-
plebis.

Si verò Christi Domini no-
stri opera, cœlesti Patri suo,
pro delictis tuis offerre volue-
ris, sic te geres. Principio ali-
quantulum considera peccata
tua, & vbi cognoueris te cœ-
lestis

*Vt
Christi
opera
liceat
offerre*

lestis Patris iram per teipsum
sedare eiusque iustitiae satisfacere non posse; accurre ad vitam, passionem & mortem Christi Domini nostri, & vnū aliquod ex istis, vitae aut passionis meditare. Videlicet, quomodo ipse ieiunauerit, aut orauerit, aut sanguinem fuderit; tunc intelliges quomodo ipsemet Christus, tale opus, seu dolorem suum, pro peccatis tuis, ad reconciliandū Deū tibi, obtulerit, dicens: O mi cœlestis Pater, iam plenè satisfacio tuæ diuinæ iustitiae pro peccatis huius serui tui N. & oro tuam diuinissimam Ma-
iesta-

iestatem, vt parcas ei, & assu-
mas eum in consortium ele-
ctorum tuorum. In hac autem
meditatione etiam & tu offe-
ras cœlesti Patri, istam oblat-
ionem vnigeniti Filij eius: ip-
sumque pro te & alijs homini-
bus ora, vt propter oblationē
hanc ac nominis sui gloriam,
benignè tibi & alijs condonet
peccata vestra. Eandem spiri-
tualem exercitationem utili-
ter facere poteris in quolibet
opere ac mysterio, quòd Chri-
stus Dominus noster in hac vi-
ta operatus est.

Qua de re adhuc valde mul-
ta dicenda essent, sed hæc im-

M prae-

praesentiarum, pro concessa
mihi facultate dixisse sufficiat.
Et sane, si tu haec dicta,
memoria retinere, opereque
compleveris studueris; non pa-
rum, sed multum satis & didi-
cisti & laborasti.

Scias tamen, ob intellectus
tui imbecillitatem, & meam
qua in hoc scripto uti oportu-
it brevitatem, tibi necessari-
um esse, ut omnia haec tra-
dita, studiosissime mediteris.
Per diligentem enim medita-
tionem, & continuam exerci-
tationem, magnum robur spi-
ritus tibi certo conciliabis, ad
supe-

superandos, profligandosque
cunctos hostes tuos.

Vnusquisq; ergo apud se ipsū *Om-*
statuat, se proposita hactenus *nes pu*
arma in manus sumere, con *gnare*
traque hostes suos strenuè, vi- *debet.*
riliter, constanterque dimica-
re velle. Pugna enim hæc eiuf-
modi est, vt nullus hominum
eam possit subterfugere, sed
singulis quibusq; omninò pu-
gnandum sit. Qui enim non
pugnat, hic perpetuò victus,
mortuusque iacebit, quicun-
que fuerit.

Sed nec vlla spes est Pacis,
quandiu nobis cum his hosti-
bus negotia sunt: & quidem

M 2

omni-

omnium maximè nocent his, qui cum eis pacificè viuere, & quosdam velut inducias pacisci voluerint. Tu ergo eos, quantumlibet potètes & truculenti fuerint, ne timeas: quia omnis eorum potentia ac impetus, est in manibus supremi Ducis militiæ Christi Domini nostri, propter quem tu pugnam hanc subijsti. Ob idque nemo in hac pugna superatur, nisi sponte sua voluerit.

Dei auxilium patienter expectandum.

Nec te terreat, aut pusillanimum reddat, quòd Dominus Deus tuus, propter quem pugnam hanc ingressus es, suum auxiliū ad vincendum hostem,

stem, nonnunquã diutius differat. Certissimè enim tibi persuadere debes, ipsum Deum, ob summam bonitatem & omnipotentiam suam omnia quæ nobis suis militibus in quibuscumque rebus, negotijsque eueniunt (præsertim incommoda, aduersaque) in nostram vtilitatem dirigere, & vt in optatissimum finem exeant, benignè providere.

Hæc meditatio generabit in te cor excelsum ac constans ad pugnandum. Proindeque etiamsi victoria nonnunquam sequatur tardius, aut diutius differatur: credas firmiter id

M 3 pro-

propterea fieri vt latens in te
superbia excludatur, vereque
humilis fias ac maneat: Vel vt
in virtutibus continuè magis,
magisque proficias, & miles
tandem exercitatus reddaris.
Nam per varias, continuasque
pugnas homo exercetur, mul-
tumq; proficit in arte pugná-
di: aut saltè obtinet aliud quod
dam bonum, quod Deus in v-
tilitatem eius benignè, sapien-
terque aliquandiu occultat.

Propterea, dilecte fili, ala-
cri & heroico animo ingrede-
re hanc pugnam; ne sis ingra-
tus Domino Deo tuo, qui tã-
topere dilexit te, vt seipsum
pro-

propter te, in mortem tradi-
derit, mundumque sic pugnā-
do deuicerit. Et attende dili-
genter ad omnem volūtatem,
omniaque mandata ipsius, vt
& omnes ad vnum hostes tuos
penitus extirpes atque proffi-
ges. Quandiu enim vnicum ex
ipsis viuere sinis, erit tibi fe-
stuca in oculo, & in latere lan-
cea, quæ te à gloriosa vi-
ctoria semper im-
pedient.

F I N I S.